

LA VIDA
ESPIRITUAL
BUENOS
AIRES

DUHOUANO
JULIO 1981
ZIVJENJO

¿Dónde y cómo damos testimonio?

Nuestro testimonio cristiano no tiene límites ni fronteras. Debemos darlo en todas partes. El mundo necesita testigos de Jesús para salvarse, o sea, para "liberarse" de todas sus esclavitudes y miserias. Nuestro testimonio debe ser valiente y decidido, pero a la vez, humilde y respetuoso de la conciencia ajena. No debemos confundirlo con la propaganda o el proselitismo, que tratan de conseguir adeptos a cualquier precio. Y nada más contrario al testimonio cristiano que el fanatismo religioso o el sectarismo confesional.

Nuestro testimonio puede darse a través de formas muy variadas. De manera explícita o implícita. Organizada o individualmente. En forma privada o a través de los medios de comunicación. Dentro de una comunidad parroquial o en el ambiente de trabajo. Por medio de la catequesis o a través de la acción social. En un equipo científico o en una agrupación política. Los padres frente a sus hijos, los padrinos frente a sus ahijados, los maestros frente a sus alumnos.

El II Concilio Vaticano describió admirablemente el alcance y las características del testimonio cristiano: "Cada laico debe ser ante el mundo testigo de la vida y de la Resurrección del Señor Jesús y un signo del Dios vivo. Todos en conjunto y cada uno en particular deben alimentar al mundo con frutos espirituales, e infundir aquel espíritu del que están animados los que tienen alma de pobres, los pacientes y los que trabajan por la paz". De esa manera seremos, como nos dice Jesús, *la sal de la tierra y la luz del mundo*.

Pregovori o sanjah

Kdor verjame sanjam, pravzaprav celo življenje spi. (kitajski)

Sanje so prazne špranje. (slovenski)

Sanje so toliko resnične danes, kot so bile pred sto leti. (nizozemski)

Ko je glava polna spanja, največ se sanja. (slovenski)

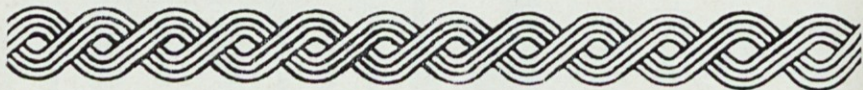
Če bi bile sanje resnične, bi prišle k nam, kadar sedimo. (afriški)

Kamor pride noč, pridejo tudi sanje (ruski)

Ne veseli se zaradi lepih sanj in ne žaluj zaradi slabih. (francoski)

Kar se ne sveti podnevi, se sveti ponoči. (švicarski)

Ko bi bile sanje vse res, bi bil svet že davno naopak. (slovenski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 48

JULIJ 1981

Razlomljeni kruh za novi svet

OB 42. SVETOVNEM EVHARISTIČNEM KONGRESU V LURDU
OD 16. DO 23. JULIJA

„To delajte v moj spomin!“

V tem toplem naročilu tiči vsa skrivnost Jezusove trajne navzočnosti med nami do konca sveta. Apostoli in njihovi nasledniki so zvesto izpolnjevali to naročilo in tako je obhajanje sv. Evharistije postalo središče krščanskega življenja. Toda vsaka stvar, ki se ponavlja, pa naj bo še tako sveta, se počasi sprevrže v navado in rutino; v nekaj, kar nam je sicer domače, kar bi celo pogrešali, toda pozabimo na vsebino in pomen dotične stvari. Za praktičnega kristjana je tako sámo po sebi umevno, da gre v nedeljo k sv. maši, toda kako daleč smo čestokrat od vsega tega, kar se pri tem najsvežejšem opravilu dogaja!

Evharistični kongresi, ki jih Cerkev periodično obhaja, imajo, med drugimi, tudi ta pomen, da nas bolj poglobijo v to skrivnost, da se otresemo navajenosti in se tako z večjimi sadovi udeležujemo sv. maše. Kaj nam pomeni sv. Evharistija? Odgovori na to vprašanje morejo biti različni: je daritev sv. maše..., zakramentalno obnavljanje Kristusove daritve na križu..., Jezusovo rešnje Telo in rešnja Kri..., sv. obhajilo... itd. Vsi ti odgovori so pravilni, pa vendar, ako ne upoštevamo življenjske oblike, ki jo je Jezus dal temu

zakramentu, ostanejo oropani antropološke razsežnosti, ki je lastna zakramentu.

V zakramentih se namreč Bog srečava s človekom, nadnarava z naravo, božje s človeškim, duhovno s tvarnim svetom. Da bi človek mogel na njemu primeren način dojemati in ceniti božje reči, je Jezus prilagodil zakramente vsem pomembnejšim momentom človeškega življenja. Po zakramentih nas Jezus spremlja skozi življenje. Tako je na pr. krst vzporeden fizičnemu rojstvu človeka: je rojstvo božjega otroka. „Kdor se ne prerodi iz vode in Sv. Duha, ne more priti v nebeško kraljestvo“ (Jn 3, 5). Čeprav to prerčenje ni bistveno vezano na določeno starost prejemnika, je vendar Cerkev pravilno dojela, da je najprimernejši čas čim bližje naravnemu rojstvu. Krst dopolnilo rojstva, je sploh rojstvo za življenje v polnem pomenu besede. Naravno veselje ob novorojenem življenju postane polno, ako je združeno s prerčenjem v božjega otroka. Zato so vsi pomisleki zoper primernost krščevanja otrok, kadar gre za krščanske družine, češ da bi se tako važen korak moral odložiti na čas, ko je sposoben sam se odločiti — popolnoma v nasprotju z duhom tega zakramenta. Krščanski starši bi hudo zanemarili ljubezen do svojega otroka, ako bi mu ne zagotovili čim preje polnost življenja, česar brez krsta ni. Zavestno in svobodno bo krstni kompromis dopolnil z zakramentom sv. birme, ki je naravno dopolnilo krsta, v času, ko človek postaja samostojna osebnost, v dobi „uvajanja“ v odraslo življenje. . .

Na kratko sem hotel spomniti na to življenjsko razsežnost krsta in birme, da bi lažje dojeli enak značaj sv. Evharistije. Zakramenti namreč tvorijo organsko enoto, vsi so med seboj povezani in se dopolnjujejo; tvorijo en sam življenjski proces in so vsi potrebni za krščansko življenje. Kakor si v naravnem redu ne moremo predstavljati življenje brez rasti, hranjenja, zdravljenja — če je potrebno —, zoritve. . ., prav tako tudi v nadnaravnem redu življenje, ki ga prejmemo pri krstu, ostane okrnjeno in je obsojeno na smrt, ako ga ne hranimo, zdravimo, v njem napredujemo. Sv. Evharistija je torej hrana krščanskega življenja; je gostija, na kateri nas Kristus gosti in hrani z lastnim telesom, da tako postajamo vedno bolj podobni Njemu, ki nas vabi in ga uživamo. Gostija, večerja, je torej tista življenjska okoliščina sv. Evharistije, v luči katere zažive suhoparni teološki pojmi, ki jim poznamo iz katekizma, jim verujemo in se jih udeležujemo bodisi z neko lahkotno navajenostjo ali pa z nekim magičnim strahom, v obojem primeru pa nedoživeto.

Znano je, da so prvi kristjani obhajali sv. Evharistijo v sklopu takoimenovanih „prijateljskih poedin“ (ágape). Tako so namreč

Zadnja večerja, Slavko Pengov (župnijska cerkev na Bledu).

pojmovali Jezusovo naročilo: „To delajte v moj spomin!“ „Vsak dan so enodušno prihajali v tempelj, po hišah lomili kruh (lomljenje kruha je stari krščanski izraz za Evharistijo) in uživali jed z veselim in preprostim srcem“ (Apd 2, 46). Šele pozneje se je zakramentalni del teh pojedini ločil in začel obhajati samostojno, delno verjetno zaradi naraščanja števila gostov, delno zaradi zlorab, ki so se pojavile, se zdi, v občestvih grškega okolja, kakor poroča sv. Pavel v pismu Korinčanom (1 Kor 11). V grškem mišljenju je namreč vse, kar je v zvezi s stvarjo, podcenjevano, kot nekaj kar duha ovira in se proti njemu bori. Zato so tudi gostije imele čisto profan, posveten značaj. Izraelci (Semiti na splošno) pa so imeli precej drugačen odnos do stvarnega sveta na splošno in še posebej do uživanja hrane. Izraelec je posebno občutil dobroto božje Previdnosti pri večernem družinskem obedu (ki je bila sploh glavna dnevna jed) in

je zato zadobil kar religiozen značaj. Veren Izraelec je začel in končal svojo večerjo z blagoslovom in zahvalo Stvarniku za prejete dobrote. Glavna jed je bil kruh, zato v svetopisemskem izražanju „jesti kruh“ enostavno pomeni obedovati, večerjati. Iz svetega spoštovanja kruha niso rezali, ampak lomili; tako je storil tudi Jezus pri zadnji večerji.

Zato je samo po sebi razumljivo, da je Jezus čestokrat v svojih prilikah primerjal nebeško srečo pojedini, na katero nebeški Oče vabi ljudi. Biti povabljen na gostijo je za Izraelca pomenilo najvišjo čast in znak velikega prijateljstva. Ali ni ta podoba nebes mnogo bolj doživeta in topla, kot pa hladni teološki izraz „večnega gledanja“? Ta pojem je bil morda privlačen za Grka, ki je znal ločiti duha od materije, toda kaj malo mikaven za konkretnega Semita, ki je doživljal Boga v vidnem svetu in njegovih dobrotah.

Jezus nam je tako v evharistični gostiji hotel približati dobroto Očeta, ki nas vabi k mizi svojega Sina in nam že v naprej daje okušati srečo nebeškega prijateljstva. „Srčno sem želel jesti z vami to velikonočno jagnje... Odslej ga ne bom več jedel, dokler se ne dopolni v nebeškem kraljestvu...“ Potem je vzel kruh, ga razlomil, jim ga dal in rekel: „To je moje Telo, ki se daje za vas..., prav tako tudi kelih. To delajte v moj spomin...“

Ali si moremo misliti bolj intimen in prijateljski izraz Jezusovega srca, ko se poslavlja od svojih prijateljev in hkrati želi ostati in dejansko ostane z njimi? Mi pa smo naredili temu Zakramentu ljubezni tako neprijazen in legalističen izraz „nedeljske obveznosti“; ali ne kaže ta izraz, kako mi čestokrat sploh doživljamo krščanstvo, namreč kot — o b v e z n o s t !

Jezus je ustanovil evharistijo, da bi nas zbiral v goste okoli svoje mize, in ne samo zato, da bi ga od daleč s svetim strahom občudovali in častili kot relikvijo! Morda nas včasih navdaja z malodušjem vse, kar slišimo o svetosti in vzvišenosti tega zakramenta, in se čutimo popolnoma nevredne, da bi se mu približali, ter nas bolj odbije, kot pa privlači. Do takega zaključka je mogoče priti, če iztrgamo zakrament iz omenjenega življenjskega ozadja, ki mu ga je dal Jezus sam. Kadar zakrament zaradi napačno pojmovane svetosti dvignemo nad človeško razsežnost, morda pridobi na svetosti, vzvišenosti, dragocenosti, toda ostane neuporaben ali vsaj zgubi na moči in pomembnosti za življenje. Jezusova volja pa je bila in je, da nas Evharistija zbira okoli mize kot goste in prijatelje; da bi z veseljem uživali Kruh večnega življenja. Seveda bo vsak poskrbel, da se udeleži te gostije v „svatovskem oblačilu“; to zahteva najprej spoštovanje do Njega, ki nas vabi in gosti, pa tudi

spoštovanje do sogostov in končno do sebe, ako si res štejemo v čast, da smo med povabljenimi, ne pa na pol prisiljeni gostje, pač zato, da opravimo „nedeljsko dolžnost“.

„Glej, stojim pri vratih in trkam, če kdo sliši moj glas in vrata odpre, bom k njemu stopil in bom večerjal z njim in on z menoj“
(Raz 3, 20).

Franc Bergant

Iz osnovne teološke listine za evharistični kongres v Lurdu

Katoliška Cerkev naj bi letos zaživela evharistično. To željo je sedanji papež že večkrat izrazil. Vsi naj bi se zavedali, da ima evharistija osrednje mesto v Cerkvi. Povzetek glavnih misli temeljne teološke listine, ki so jo pripravili za 42. svetovni evharistični kongres v Lurdu od 16. do 23. julija, naj bi nas o tem prepričal.

1. Evharistija je bistveno dejanje Cerkve. Ni edino dejanje, ki ga Cerkev opravlja, je pa glavno. Ne moremo si misliti Cerkve brez zbiranja k evharistiji in učinkovitega krščanskega življenja brez dejavne udeležbe pri njej. „Evharistija gradi Cerkev,“ je dejal znani francoski teolog P. de Lubac. Besedo je za njim ponovil papež Janez Pavel II. v lanskem pismu duhovnikom za veliki čertek. Krst nas usmerja k obhajilu; po njem pa postanemo živi udje Kristusovega skrivnostnega telesa, Cerkve.

2. Na evharistično slavlje se

moramo pripraviti. Zato na začetku maše priznamo, da smo grešniki. Gospoda prosimo odpuščanja grehov, ko prej prisluhnemo njegovemu pozivu za spreobrnitev našega življenja in zaupamo v njegovo usmiljenje. Zakramenta spovedi in evharistija sta močno povezana. Pokora nas vodi k evharistiji in evharistija nas kliče k pokori! Zahvaljevanje in spreobrnjenje se v krščanski veri ne smeta ločiti. Pred obhajilom moramo samega sebe presoditi — v spoštovanju do Gospoda in v poslušnosti do katoliške Cerkve —, če smo vredni pristopiti k obhajilni mizi. Komur vest pove, da je smrtno grešil, mora pred obhajilom opraviti spoved.

3. Pri vsakem evharističnem slavlju se zbrano občestvo hrani zaporedno pri dveh mizah, pri mizi božje besede in mizi Gospodovega kruha. Pri mizi besede nas Bog po evangeliju poziva na naš življenjski odgovor. Poslušamo božjo besedo iz svetega

pisma in njeno razlago v homiliji.

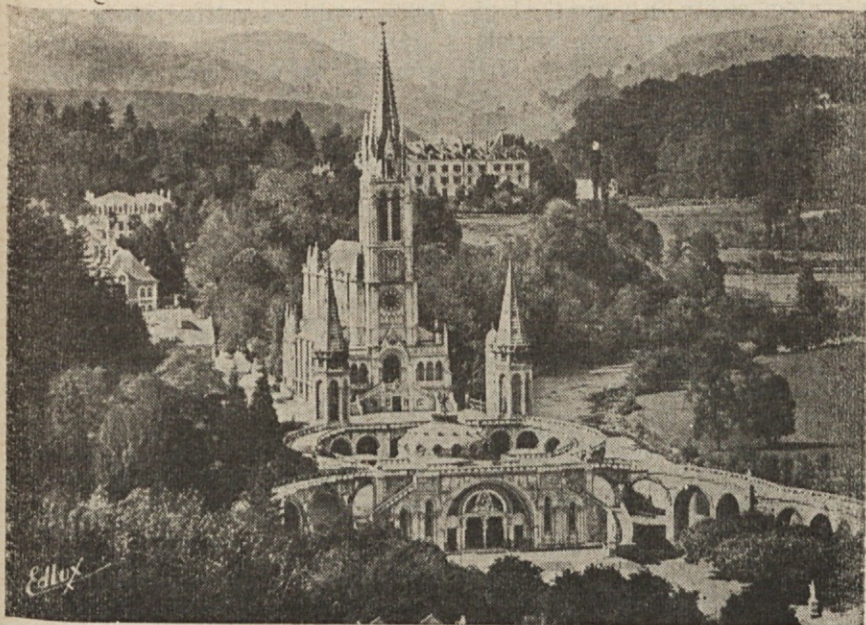
4. Evharistično življenje, življenje po veri in krščansko uvajanje nam morajo klicati v spomin, da v razlomljenem Kruhu in „v kelihu, ki ga posvečujemo“ (1 Kor 10, 16), častimo Jezusa Kristusa kot stvarno navzočega. Ta kruh in kelih se popolnoma nanašata na žrtev Kristusa, ki je dal svoje telo in pretil svojo kri, da bi odvezel greh sveta. Pri vsaki evharistični daritvi Kristus — in z njim vse telo Cerkve — daruje Očetu dar njegovega življenja za odrešenje sveta. Toda še hkrati drugi vidiki bogatijo te resnice o evharistiji. Evharistija je zahvala, je spomin na zadnjo večerjo, je klicanje Svetega Duha.

5. Ta zahvala nas uči živeti evharistično. Kaj se to pravi? Živeti evharistično kot dejanje zahvale in podaritve spreminja v to dvoje tudi naše življenje. Sicer bi med mašo in življenjem nastala razpoka, ki je nobena „spretnost v obhajanju“ ne bo mogla zakrpati. Pravo evharistično slavlje ni le v tem, da svoje življenje predstavimo Bogu in da si opomoremo od svoje nezvestobe. Evharistija mora biti izvir vsega našega zadržanja, naše življenje mora postati evharistija.

6. Kristus je ukazal obhajati evharistijo kot dejanje v njegov spomin, kjer se, kakor pri zadnji večerji, uresničujejo njegove besede: To je moje telo; To je moja kri. To „pospomnjanje“ ni

zgolj obujanje preteklosti. Močno se razločuje od drugih „obletnic“ zgodovinskih dogodkov. Ta zakrament ponavzročuje tistega, ki se ga spominja, in nas vodi naravnost k adoraciji. Kakor izraža vzklík po posvetitvi in povzdigovanju, se spominjamo neločljivo Kristusove smrti in vstajenja, dveh podob velike noči in njene daritve. Velikonočna skrivnost pa nam odpira pot v njeno zadnjo dovršitev ob koncu sveta. Res se pri maši spominjamo umrlega in vstalega Kristusa, toda hkrati pričakujemo njegovo vrnitev in smo je zakramentalno že deležni. Zato nas razlomljeni kruh dela deležne pri novem svetu. Ko se zdaj spominjamo, kar je Bog storil za nas ob veliki noči svojega Sina, smo kot Cerkev postavljeni tudi pred svoje odgovornosti. Vsakdo izmed nas je poklican k temu, kar papež Janez Pavel II. imenuje „zakramentalni slog kristjanovega življenja“ Vsak kristjan je poklican tudi k novi drži do sočloveka. Postajamo ustvarjalci njegove osvoboditve in služabniki sprave. Bodimo pozorni na „logiko“ v obhajanju Kristusove velike noči. To ni samo spomin na preteklost in uvid v prihodnost, temveč tudi dolžnost in obveznost za sedanjost.

7. Klicanje Svetega Duha, ki je sedaj uvedeno v evharistične molitve, razodeva, da Duh posvečuje kruh in vino in po njima posvečuje obhajance. Povabljeni smo tudi, naj bi se poglobili v

Lurd, sedež 42. svetovnega evharističnega kongresa.

duhovnost in teologijo, naj bi spoznali Svetega Duha, njegovo delovanje v evharistiji, v življenju Cerkve in v našem življenju sploh. Sveti Duh ustvarja novi svet in vodi to delo. Ko deluje pri posvečenju podob kruha in vina in ko nas posvečuje po obhajilu, nam daje razumeti sakralnost in svetost evharistije.

8. V evharistiji in njeni posebni vlogi najde duhovnik svojo lastno podobo (identiteto). On je služabnik zaveze med Bogom in človekom. Iz tega naslova izvira njegovo poslanstvo in dol-

žnost, da se udeležuje božjega in človeškega življenja. Duhovnik je pastir, ki zbira in pošilja; duhovnik predseduje evharističnemu zboru in mora biti zvest tudi vsem bogoslužnim predpisom glede obhajanja evharistije (bogoslužna obleka, bogoslužne molitve). S tem postaja vidno znamenje, da se občestva vernikov oklepajo Jezusa Kristusa. Duhovnik je človek evharistije; človek, ki ga ta vzgaja in oblikuje. Pobožnost in zvestoba, s katero duhovnik obhaja evharistijo, imata pomembno vlogo pri tem, kako kristjani odkrivajo evhari-

stično skrivnost. Vsi morajo vsak na svojem mestu in v svoji vlogi dejavno sodelovati pri njenem obhajanju in hkrati z vsem življenjem izpričevati vero v Kristusovo zakramentalno navzočnost v evharistiji.

Ob sklepu zadnje francoske škofovske konference v Lurdu je njen predsednik, marsejski nadškof in kardinal Roger Etchegaray, povedal besede, ki kristjane še posebej spodbujajo k pripravi na veliki evharistični praznik v Lurdu: „Lurd, zemlja evangelija, evharistična tla... živimo v času, ko nam grozi izguba spomina; ko smo v nevarnosti, da pozabimo na tisti največji dar, ki ga je Kristus zapustil svoji

Cerkvi, na njegovo telo in kri, ki jo je pretil za rešitev sveta. Priprava na svetovni evharistični kongres pa nam daje priložnost, da postavimo božji šotor sredi ljudi; sredi ljudi, ki trpijo, ki se trudijo in ki iščejo. Evhristija pomeni preprosto zahvalo Bogu, da prihaja v sredo našega uboge-ga življenja in da ga more tako korenito spremeniti, kakor je on prešel iz smrti v življenje.

Kongres v Lurdu nam kliče, naj spet najdemo in ohranimo bistvo svoje vere in svojega dela.“ svoje pastirske skrbi pa ne sme posvečati samo tistim, ki so se odzvali vabilu na Gospodovo večerjo, temveč tudi vsem povablencem na Jagnjetovo gostijo.

Od družinskega do evharističnega obeda

Kljub izgubljanju čuta za nadnaravno pomenita jed in pijača tudi današnjemu človeku nekaj, k čemur pristopa s spoštovanjem. Obe še vedno povezuje z neko obrednostjo in spoštovanjem. Pojedina je še zadnji „naravni zakrament“ družine in prijateljstva, kar pomeni, da je nekaj več kot samo jed in pijača. To ni zgolj nekaj koristoljubnega ali samo nujnega za ohranjanje življenja. Ta „nekaj več“ pomeni lakoto in žejo po „zakramentalnosti“, obrednosti, po

ustvarjalnosti, po praznovanju. Človek je po svoji naravi religiozen.

Prav je, da se po krščanskih družinah obred „naravnega zakramenta“ jedi praznično obhaja, posebno še ob nedeljah in praznikih. Družinski člani, posebno še otroci, naj občutijo, da je jed in pijača srečanje z dvojno ljubeznijo: božjo in človeško obenem. Starši polagajo na mizo svojim otrokom v hrani košček svoje ljubezni, ki jo otroci uživajo. Hrana tako postaja

za otroka znamenje, zakrament starševske ljubezni. Ko le-ti odraščajo, pa je prav in normalno, da tudi otroci sami pridajo k hrani svojo ljubezen.

Tudi beseda je potrebna ob prijetnem vonju po kruhu in občutku uživanja hrane in pijače. Kaj bi pomenil očetov in materin delež pri družinskem obedu, če starša ne bi bila navzoča ali če ne bi hotela z otroki govoriti. Pogovor med starši in otroki ne sme biti prazno govorjenje, ker je v besedah ljubezen, ki jo zbrani okuša-jo. Ob družinski mizi vse govori, da so zbrani eno, da se poznajo razumejo in živijo drug za drugega. Zato gorje tisti družini, ki nikoli ne bi našla časa za skupen obed.

Sam Kristus je doživljal v Nazaretu vrednote družinskega obeda; na gostiji v Kani je poskrbel, skupaj s svojo materjo, da se je gostija lahko nadaljevala. Posvetil je jed prijateljev s svojo navzočnostjo pri Lazarju in njegovih sestrah. Jedel je tudi z grešniki in cestninarji. Odkar je Kristus povezal evharistijo z najbolj človeškim in splošnim obredom jedi in pijače, od takrat ima vsaka jed, ki jo zaužijemo v skupnosti z brati in sestrami, v človeku poseben odmev. Sedeti skupaj, predvsem okrog družiske mize, ima za krstjana pomen znamenja, ki presega navaden običaj. Najbogatejše izkustvo družinskega življenja vstopa v sveto resničnost evharistije in vsega cerkvenega življenja:

Družinski skupni obed, vsaj ob nedeljah in praznikih, ko je to najbolj uresničljivo, je nujen pogoj za pravičen pristop in razumevanje evharističnega obreda. Za kristjana je to nenadomestljiva psihološka priprava za evharistični obed. V luči nedeljskega in prazničnega evharističnega obreda pa verna družina globlje dojema skupen družinski obed in sploh družinsko življenje. Na to ob pripravi

na prvo obhajilo in v letu mednarodnega evharističnega kongresa ne bi smeli pozabljati.

Kakor družinski obed najbolj povezuje svoje člane in iz njih napravlja eno skupnost, tako tudi evharistični obed gradi cerkveno občestvo. Skupen družinski obed in nedeljski ter praznični evharistični obed pa pripravljata člane svojih skupnosti na nebeško gostijo v nebesih. Vinko Škafar

Lurd v našem času

Kaj je ostalo za Bernardko in za njenimi videnji? Čudodelni studenec, ki je začel izvirati 25. februarja 1858, kapela, ki jo je Brezmadežna hotela, da jo ji postavijo na massabielski pečini, katero pa je kmalu nadomestila veličastna bazilika v tri nadstropja, in tej se je ob stoletnici (1958) pridružila nova še večja. Dnevno se vse do danes ponavljajo veličastne procesije, kakor je prve naročila lurška Gospa domačemu župniku po Bernardki. V tej nepretrgani procesiji se vrste z vsega sveta milijoni romarjev, ki prihajajo sem z grehi in upanjem, z vero in ljubeznijo, pa tudi brez vere in polni nezaupanja, radovedni, zdravi in bolni. Lurd se je razmahnil v svetovno znano in nesluteno veliko zbirališče božjepotnikov prav z vseh celin. Tu je začetek duhovnega prerojenja za milijone kristjanov, nepretrgano srečavanje božjega ljud-

stva vseh jezikov in rodov z božjo brezmadežno Materjo. Na tem prostoru se brez presledka menjavajo pretresljivi prošnji klici k Mariji in njenemu Sinu z navdušeno zahvalno pesmijo. Lurd je kraj močne vere, brezmejnega zaupanja v božjo pomoč in kraj hvaležne hvale za prejete dobrote. Čudež, ki ga je zahteval župnik Peyramale, naj se razcvete sredi zime rožni grm ob votlini, se ni zgodil. Čudežev, ki so vredni Brezmadežne, se je pa zgodilo v Lurdu na tisoče in se še vedno gode. Kopicijo se knjige o tem: Zgodovina lurških dogodkov od leta 1858 do danes, knjiga Danca Joergensena o Lurdu, lurški dnevnik Alexisa Carrela, Nobelovega nagrajenca za medicino... O lurških dogodkih govori danes ves svet.

O Bernardki ni nobenih legend, kakor jih poznamo o drugih svetnikih. Kar je čudežnega v zvezi z

obstaja in da ga z naravnega vida-
ka ne moremo razložiti. Brez dvo-
ma so tudi lurški čudeži kakor vsi
čudeži samo znamenje, po katerih
se Bog razodeva, kajti čudež je
nekaj izjemnega — to je zmerom
bil in bo zmerom ostal.

Resničnost Marijinih prikazo-
vanj v Lurdu je Bog potrdil z
mnogimi izrednimi dogodki, ki so
se v več kakor sto letih strnili v
mogočno „lurško dejstvo“, pred
katerim se spoštljivo klanja verni
in neverni svet. Lurd je tako po-
stal važno poglavje zgodovine. Za
njegovo resničnost pričajo skrbne
preiskave Cerkev, ostro kritični
„Urad za ugotavljanje ozdravl-
ljenj“ v Lurdu, v katerem je so-
delovalo v sto letih najmanj de-
set tisoč zdravnikov, med njimi
več tisoč takih, ki niso bili fran-
coske narodnosti. Za Lurd pričajo
dalje milijoni lurških romarjev,
tisoči lurških ozdravljenec, pred-
vsem pa celotna Francija, ki je
prav v minulih desetletjih morala
pred lurškim dejstvom kloniti in
ga priznati. Ne pozabimo, da za
katoličane Lurd ni važen pred-
vsem zaradi čudežev. Za nas je
najvažnejše to, da se je preprosti
in nešolani mlinarjevi hčeri Ber-
nardki Soubirous prikazala nebeš-
ka Mati in ji potrdila resnico o
svojem brezmadežnem spočetju ter
tako potrdila tudi našo vero v Ma-
rijo in njene odlike. Obenem je
potrdila resničnost vse katoliške
vere, kakor jo razlaga katoliška
Cerkev. Potrdilo teh prikazovanj
sta dve očitni zgodovinski dejstvi,
ki ju moramo imeti za božji pečat,

njo, je očitno — revno, neizobra-
ženo dekle je pripomoglo, da je
znova oživel čiščenje Matere bož-
je v našem času. Lurd je postal
kraj, v katerem se očitno razodeva
božja milost, lurški studenec s svo-
jimi blagoslovi preplavlja že vso
zemljo.

Lurško dejstvo in lurški čudeži

Da se v Lurdu dogajajo čudeži,
je dokazano. Ne gre za njihovo šte-
vilo: pomen je v tem, da ta pojav

namreč: osebni pojav Bernardke Soubirous in številna čudežna ozdravljenja v Lurdu.

Vsi trdovratni poskusi, da bi Bernardki dokazali laž, sanjaštvo ali boleštnost, so se izkazali kot docela brezuspešni. Bernardka je tudi po prikazovanjih ostala skromna in trezna, vdana popolnoma Bogu in Mariji. Od Marije je zvedela, da ji je na svetu določena pot odpovedi, obljubila ji je, da jo bo osrečila ne na tem, ampak šele na onem svetu. Lurd je postal mogočen in slaven zaradi dogodkov, ki so z njo v zvezi, ona pa je odšla v samostan v Nevers in tam toliko trpela in molila, da je dosegla svetniško čast (1933). Njeno svetost so vsak dan bolj potrjevali čudežni dogodki, ki so se že v njenih dneh začeli v Lurdu. Dne 25. februarja 1858 je Bernardka odkopala nov vodni vrelc na kraju, ki ga ji je pokazala Marija. V zvezi s to vodo so se začele izredne ozdravitve, ki jih je prva komisija leta 1861 mogla ugotoviti že sto. Razumljivo je, da so se začele zgrinjati v Lurd množice romarjev. Njih število se je množilo v milijone, število uslišanih in potolaženih prosivcev v desetisoče in število ozdravljenih v tisoče. Vso kotlino je zajelo versko ozračje, v katerem pa ni bilo ne krivih naukov ne prenapetosti ne prevare. Cerkev je skrbno bedela nad to punčico svojega očesa, saj je Lurd v njeni zgodovini in ljubezni zavezal prelepo mesto. Še več čudežev kakor na telesih se je zgodilo v dušah. Nešteti so tam spet našli

vero svoje mladosti, vstajali iz grehov ali šele tam spoznali resnico o Mariji, Jezusu in Cerkvi. Lurd je postal „upanje obupanih“. Vsi potešeni duhovi človeštva so morali priznati: božji prst je tukaj. Hvaležni smo jim, da svoje-ga „verujem“ niso izrekli prej, preden so vse preiskali, in da so šele potem molili z vernimi in srečnimi in se pridružili valujočim lurškim množicam v prelepi pesmi: „Oznanil je angel... ave, ave, Marija!“

Kaj je kritične duhove v Lurdu zadrževalo, da niso takoj verovali? Najprej so se vpraševali, če ni v lurški vodi kaj takega, kar bi razložilo njene izredne učinke. Dali so preiskati lurško vodo glede kemičnih snovi in radioaktivnosti, glede mikrobov in plesni. Uspeh preiskav je bil vedno isti. Vseučiliški profesor Filhol iz Toulousa se je izrazil takole: „Voda nima nobene snovi, ki bi razložila njeno zdravilno moč.“ Preiskave so dognale, da je njena sestavina različna od reke Gave, ki teče mimo votline, pa povsem enaka sosednim potokom in vodnjakom. In vendar so se ozdravljenja dogajala le ob vrelcu, ki ga je pokazala Marija! Pa tudi tam niso bili ozdravljeni vsi bolniki z določenimi boleznimi, kar bi se moralo zgoditi, če bi voda sama zdravila. Skrivnostna sila, ki je zdravila ob njej, je svobodno izbirala med najbolj različnimi boleznimi. Razen tega pa se je začelo kaj hitro razodevati, da se večina lurških ozdravitev ne zgodi pri vrelcu, ampak pri pro-

cesiji z Najsvetejšim, s katerim škof vsak dan blagoslavlja bolnike.

Bolezni, ki so se v Lurdu končale z nenadnim ozdravljenjem, so bile kaj različne. „Urad za ugotavljanje ozdravljenj“ navaja podrobno in z dokazili podprte ozdravitve raznih tuberkuloznih obolenj, obolenj na prebavilih, obolenj srca in krvnega obtoka, ledvičnih bolezní, bolzni na možganih, kostnih poškodb in zlomov, obolenj sklepov, sto in sto primerov kožnih bolezní, raznih tumorjev, revmatičnih obolenj, raka, odprtih ran in splošnih obolenj. Razen tega je dobilo vid več slepih, spregovorilo več nemih, snet slišalo več gluhih. O načinu, kako so izginjale stare in hude organične bolzni, poroča dr. Alexis Carrel, ki je bil še leta 1902 na medicinski fakulteti v Lyonu, potem pa vodja enega največjih zdravstvenih zavodov v Ameriki, Nobelov nagrajenec za medicini-

no. V knjigi „Človek-neznanka“ pravi, da je sam opazoval lurške ozdravljence, ki so bili rešeni kostne jetike, raka in drugih hudih bolezní, in ugotovil o načinu ozdravljenja: „Često nastopi huda bolečina, nato pa nenadna ozdravitve. V nekaj sekundah, v minuti, največ v nekaj urah se rane zarastejo, splošni znaki obolezlosti izginejo.“

Spričo tega, da večina ljudi ozdravi ob procesiji z Najsvetejšim, so nekateri pomišljali, če ne ozdravlja versko ozračje, v katerem se bolniki nahajajo, ki da jih navda s tolikim zaupanjem v Boga in njegovo moč, da jih že ta vera sama ozdravi. Priznati je treba, da je ozračje v Lurdu, tej šoli vera, upanja in ljubezni, zares čudovito lepo in nadnaravno. Vendar pa se tudi tam potrjuje mnenje zdravnikov, da te vrste vplivi morejo ozdraviti kvečjemu živčne bolezní in še te le v redkih začetnih primerih in navadno ne za trajno. Številke iz Lurda povedo, da je bilo tudi nekaj sto primerov ozdravitve živčnih bolezní. A to je samo majhen odstotek od ozdravljenj hudih organičnih bolezní, nad katerimi so zdravniki v večini primerov že obupali. Kako pa, da so nenadoma ozdraveli otroci, neverni in taki, ki so se zdravju celo odpovedali v korist drugih? Če torej ne zdravi v Lurdu ne voda ne zaupanje, kdo pa zdravi?

Tisti, ki bi se radi ognili vsemogočnemu Bogu, se naposled zatekajo k izgovoru, da je to pač

neznana sila, ki se je doslej še ni posrečilo odkriti, morda penicilin ali kako drugo učinkovito zdravilo. Na ugovor o neznanih silah, ki se tolikokrat ponavlja, je treba reči, da neznane sile ne bodo nikdar zmogle česa takega, kar se godi v Lurdu, in četudi bi se znanost razvijala še tisočletja. V Lurdu namreč premnogokrat bolniki ozdravijo nenadoma, kakor so poleg Carrela mogli ugotoviti tisoči drugih zdravnikov. Naenkrat, brez uporabe svojega najnujnejšega pripomočka — časa, narava nikdar zdravila ne bo. Kakor se v naravi ne moreta istočasno roditi oče in sin, in dojenček ne more v trenutku doseči razvoja tridesetletnega človeka, tako ne bo nikdar mogoče naravno razložiti, kako se je v hipu zacelila kost, se zaprla rana, splashnil rak, se napolnila razjede na pljuča in tako naprej.

Ko so bile izključene vse narav-

ne razlage za izredne dogodke v Lurdu, so tudi neverni ljudje vse bolj priznavali, da gre tu za neko vso naravo presegajočo silo. To je razvidno na primer iz izjave, ki jo je leta 1906 podpisalo 346 zdravnikov z raznih univerz in bolnišnic in se glasi: „Podpisani imamo za svojo dolžnost, da priznamo, da se v Lurdu godijo nepričakovane ozdravitve pod vplivom sile, za katero naša znanost ne ve, ki pa je gotovo ni mogoče razložiti z naravnimi zakoni.“ Že omenjeni dr. Carrel, ki tedaj sam še ni bil veren, je imenoval to silo molitev in izjavil, da bodo morali zdravniki z njenim vplivom na telo bolj računati. Vsak otrok pa ve, da molitev sama ni nič in da je vse Bog, kateremu je molitev namenjena. Bog je torej edina možna razlaga velikega lurškega dejstva, ki tako neizpodbitno priča tudi za bivanje vsemogočnega in dobrega Boga.

PRIDI, SVETI DUH VESELJA!

Cel dan smo se smejáli, peli, kramljáli,
in tisti, ki so znali, so včasih plesáli
(ples je pesem snovi),
in mrak ni trgal strun srca violine,
ker vsi smo vedeli, da nikdar več ne mine
čar Velike noči.

A zdaj je skoraj Vnebohod na obzorju
in vsi cvetovi češnje odšli so po morju
v starih barkah vetrov.
Vsi vemo, da Velika noč ne odide!
Zakaj pa vsak večer zdaj molčé mesec vzide
v robu srčnih bregov?

Vladimir Kos

Bog med vinskim trsjem

Nad počitniško kolonijo se je razpela žametna poletna noč. Mirna, visoka noč, ena tistih, ki te prisili, da sedeš udobno izven kopaštih glav dišečih borovcev in se zastrmiš v nebo. Ali je še kje tako lepo kakor na tej položni zemlji nad Doloresom? Proti vzhodu jo zapira rahlo vijugasti hrbet, rastoč tam nekje izza La Cumbre. Z dvema komaj zaznatnima vrhunecma, Las Gemelas, raste v višino in potem strmo pada nad mirno gnezdato mestece Capilla del Monte. Večerno stran pa v daljavi zastira zobčasto pogorje, za katerim v poletnih večerih utriplje žareča bliskavica.

Strmiš in sanjariš: že dolgo nisi videl toliko zvezd nad seboj: majhnih in velikih, osamljenih in kakor iz prgišča vrženih na nebo. Proti jugu ti nezavedno iščejo oči tiste velike, ki stoje razpostavljene v Južnem Križu.

Verjetno nisi sam, ki šepečeš z njimi. Bog ve, koliko hrepenečih zenic strmi v iste lučke ter se sprašuje enako kot ti: ali so to res samo lučke, ki jih je Stvarnikova roka posejala čez nebo, da ga je olepšala in je zanimivejše, ali so tam tudi bivališča živim bitjem, ki mislijo, hrepenijo, se ljubijo in sovražijo kakor na našem planetu? Ali bo človek kdaj v stiku z njimi in predvsem, ali se

bomo mogli tedaj sporazumeti z njimi? Koliko neznank, ki trkajo na človekov razum? Ali ni skoraj boljše ne misliti na vse to, čeprav je zanimivo in važno; ter se predajati le čudoviti lepoti, katere ti ne more nuditi z dimom in blatom prepojena meglena streha nad raztegnjenim mestom ob Srebrni reki.

Skoraj na konici Camposove hiše je ena tistih sob, ki ima svoj lastni vhod izpod zelenih brajd, z

oknom pa se ozira na ozko stezo, po kateri z nastankom noči nihče ne hodi. Kvartopirci so jo že pred leti odkrili. Pravijo, da je čudovita za njihove čarovnije. Nikogar tam ne motijo in tudi njih in pikove dame pri zbranih obrednih dejanjih nihče ne vznemirja. To je do podrobnosti pogruntal tudi že dobri pokojni Rudolf: zato je to čumnato po večletnem odločanju oddajal za bivanje tistim, o katerih je vedel, da so na počitnice prihajali s poštenimi kvartopirskimi željami v srcu in z oguljenimi, toda dovolj mastnimi kvartami v žepu. Tako je pohujšanje ostajalo le med molčnimi stenami in družbico poklicanih. Prisluškovati pa so mogli le negovoreči grozdi na brajdah. No, tudi gospod Rudolf je kdaj pa kdaj postal, nastavil svoj tenki sluh, da bi po glasu spoznal zbrane. zmajal z glavo in nadaljeval svoj zadnji nočni pregledni obhod po koloniji. Morebitne dražee hlape božje kapljice, nujno okrepčilo za izrabljene sile, je do jutra posrkala že sveža noč. Tudi rahle štrénaste meglice dima cigaret, ovlaženih cigar ali pis-kajočih zamašenih pip so se do prihodnje zarje že razblinile. Vse je ostalo tajno, skoraj skrivnostno. Še Marija prav tam nasproti v cerkvi jim je obrnila hrbet, da bi nikesar ne videla in nič ne vedela...

Tistega lepega večera, ko se je krasota neba razkazovala občudovalcem, je tudi župnik Anton prisedel h kvartopircem. Kaj bi on z zvezdami, kaj s kresnicami med

borovim gozdičem! Trdo gorenjsko dušo to nič ne gane. Srce je zavušeno s skalami kakor Kristusov grob. Pa je vendar v njem bilo skrite mnogo nevidne dobrote in pretehtane ljubezni, kakor je tudi za težkimi skalnatimi vrati groba bivala vsa rešitev in svetla Luč.

Nepričakovano je vstopila drobna obedniška strežajka. Približala se je gospodu Antonu in mu polšepetaje predala naročilo: „Gospod, jutri po zajtrku gremo po grozdje. Rekli so mi, naj vas obvestim.“

Župnik Anton se je za spoznanje zdrznil, kakor bi bil nad novico presenečen.

„Je že dobro, Marta! Bom šel z vami.“ Nato se je še obrnil za njo in jo porogljivo vprašal: „Marta, pa še to mi povejte, kako ste vedeli, da sem tu?“

Marta se je živahno zasmejala in odločno odgovorila.

„Me v kuhinji vse vemo!“

Vsa družbica je prasnila v odkrit smeh.

„Lej jo no! Kako nas imajo na vrvi!“ se je pošalil. „Je že dobro! Hvala za obvestilo, Marta!“ se je zahvalil.

Kmlu nato je položil karte na mizo, se oprostil in dvignil.

„Grem! Jutri me čaka važno opravilo. Moram storiti duhovni obisk. Nocoj izgubljeno, bomo drugič nadaljevali. Lahko noč vsem!“

Javorjev Jože in gospa Cilka sta ga pospremila. Steklenica sanhuaninca je ostala zaprta na mizi — veselo pričakovanje drugega večera.

„Lahko noč!“

Zamišljen je odšel proti domu. Dolžnost ga je klicala, da se dobro pripravljen sreča s človekom, ki dolga leta ni imel nikogar, kateremu bi se bil približal.

Že pred nekaj tedni je bil gospod Anton srečal v Buenos Airesu sina Mihe Tailerja.

„Kako pa je z očetom?“ ga je brž pobaral. Oba sta bila z Gorenjskega, že zato se je takoj pozanimal zanj.

„Nič kaj dobro! Saj veste, prešel je sedemdeseto leto in človek, ki je vse življenje preveč garal, se izrabi. Še zdravo drevo pade, ko prideta čas in vihar,“ mu je obrazložil sin.

„Razumem. Živijo še vedno tam v Cruz del Eje?“

„Še vedno. Tam so z mamó in mojim bratom, ki se je poročil.“

„Ko bom šel s kolonijo na počitnice, ga bom obiskal,“ je gospod Anton obljubil.

„Vas bo vesel. Po celo leto ne vidi slovenskega obraza na vratih. Ko se konča slovenska kolonija in ni več grozdja, tudi ljudi ni več na obisk.“

To je bila grenka tožba o človeku, ki ga je pot zanesla v široko samoto nove domovine, ponujajoč mu kruh, iz katere pa je bil povratek k svojim ljudem nemogoč.

Gospod Anton je bil nekoliko v skrbeh, kako bo mogel jutri izpolniti dano obljubo. Pretuhtal in pretehtal je, kako ravnati, da se bo lahko približal človeku, ki ga po vsej verjetnosti potrebuje, čeprav so morebiti dolga leta otrdela njegovo vest in je zunanji videz tak, da je duša pogreznjena v prijetno dremavost.

Zato je nocoj k vsem svojim zbranim prošnjam dodal še eno, veliko in zaupno: Gospod, bodi dober s človekom! Blagoslovi moj namen in moje delo! Prižgi v njegovo dušo luč svojega usmiljenja!

Troje vozil se je ustavilo pred vinogradom, ki ga je oskrboval Miha Tailer. Takoj po izkrcanju so ga sem pripeljali, ker je imel male otroke in ni bilo dobite struhe. Tu je potem ostal, se navadil zemlje in dela novih sosedov in tujega neba. Bal se je stopiti na gesto, ki bi ga bila odvedla spet v

neznani kraj. Otroci so doraščali, zapuščali dom in iskali sreče drugod. Še najmlajši se zdaj upira trdemu životarjenju na tej suhi zemlji. Tudi ta bo odšel za drugimi. Nekega dne bosta ostala sama z ženo: leta jima bodo še bolj ukrivila hrbet. Tedaj že tudi kruha ne bo več, ker ne bo nikogar, ki bi jima ga mogel pridelati. Posušila se bosta, kakor razpoka trsov kócn, da potem ne rodi več. Tak je konec mnogih drobnih ljudi, ki se izgubijo v neizmernih širjavah nepoznane zemlje. . .

Iz razpadajoče hiše so se vsuli vsi, ko so začutili obiskovalce. Sin z otrokom v naročju, zgrbljena mati, ki so ji delo in skrbi vrezale žalostno podobo v lice. Zadnji je prikumpal Miha Tailer, s koščeninim oglodanim obrazom in z bolečino v oblačnih očeh. Le sinova žena, Carmen, se jim ni pridružila.

Vendar so se jim razjasnila lica, ko so videli vesele ljudi pred sabo. Tak obisk jim je pomenil praznik!

„Ali je kaj grozdja? Kaj sadja? Kaj medu?“ so prišleci brž pobarali.

„Breskve bi bile. So prav lepe!“ je odvrnil sin.

„Tudi grozdje bi že bilo. Treba ga bo izbirati, bolj zrelega,“ je ponudil Miha.

„Tudi paprike imamo, če vas zanimajo,“ je hvalila mati.

„Kar vstopimo, nekaj bomo že nabrali!“ je odločil gospod Anton in stisnil Mihi suho roko.

„Ta-le je za mojo béro,“ je pokazal na vrečko v roki.

„Prav, gospod, bova že kaj naš-

la. Zdaj se pa kar razdelite vsak na svoj kraj,“ je Miha naročil z grgrajočim glasom, ki ga je s silo vleklo iz votlih prsi. Midva z gospodom bova šla za stiskalnico.

In začeli so z delom: dekleta so se zagnala med trsje, Marta je šla z mamo po paprike, sin je pomagal raznesti košare, moški pa so obkolili upognjene breskve. Miha in gospod sta počasi stopala proti razdrapani ropotarnici s stiskalnico.

„Tisto tam pod kapom je najlepše! En sam trs pokriva vso steno. Posadil sem ga jaz sam, za pokušnjo, kakor so me naučili sosede. Eno samo dolgo rozgo sem pogrobal in glejte, kaj je zraslo iz nje.“

Z otroškimi veseljem je kazal na prelep in zdrav trs, s čvrsto korenino in obloženimi mladikami, da jih je vleklo k tlom.

„Glejte no, kako ste se pa lotili tega dela! Gorenje ni za take posle. Za vinograde so bolj mojstri Štajerci in Dolenjci.“

„Saj pravim: poskušal sem!“ je grgal Miha in se oklenil debelega trsa, očeta razpeljanim rozgam.

„Se kdaj zgodi, da bi se kak trs tudi kar na hitro posušil?“

„Gotovo! Včasih kar v nekaj dneh ovne. Nikoli ne veš, zakaj. Saj še ne govori, da bi potožil, kje ga kaj boli...“ se je nasmehnil.

„Vidite, na svetu je vse minljivo!“ je pritrdil gospod Anton. „Danes je že podrto, kar je stalo vče-

M O L I T V E N I
N A M E N Z A
J U L I J

S p l o š n i : Da bi bil Jezus v sv. Rešnjem telesu priznan kot „kruh, ki se razdaja za novi svet“.

M i s i j o n s k i : Da bi se laiki z otokov Indijskega oceana vestno udeleževali cerkvenega življenja.

raj še trdno. Zjutraj še vriskaš, zvečer te ni več!“

„Tako je bilo, je in bo!“ je dodal Miha.

„In vi, mislite kaj na tisto uro, ki gotovo pride, čeprav ne veste kdaj?“ ga je kar naravnost gospod Anton pobaral. „Ste kaj pripravljeni na zadnje račune?“

Gospod Anton je opazil, da je Miha rahlo vzdrhtel pred njim. Nato je privzdignil svoje kalne oči.

Oba sta molčala, le z očmi sta se srečala. V Antonovih je sijal droben žarek dobrote. Miha ga je občutil in se mu ni izmikal.

Razumela sta se.

Nato se je Miha ozrl okrog. Redko trsje je stalo v redéh na vse strani, zadaj nekje so pela dekleta kot v trgatvi. V drugem kotu so se izgubljali moški glasovi.

Tu sta pa ostala sama: oblaki so leno pluli nad njima, siv dopol-

dne je gospodoval nad vsem.

„Zdi se mi, da vas je Bog pripehljal sem zaradi mene,“ je naposled zagrgrl Miha. „V resnici čutim, da sem vedno bliže zemlji...“

„Ali vas v vseh teh letih ni nihče obiskal?“ je pobaral gospod Anton.

„Kako bi rekel: nekoč je prišel nekdo. Ampak vi me boste razumeli, da se ne morem z vsakomer pomeniti. Še očenaša ne zmorem prav moliti v tukajšnjem jeziku, kako naj okrtačim dušo, ki je potrebna velikega čiščenja?“

„Kako bi pa storil v sili, Miha? Recimo, če bi čutil, da te Gospod kliče...“

„Za tisti trenutek pa sem odločil tako: v zadnji sili naj bi me postavili pod ta trs, ki sem ga z ljubeznijo odgojil. Njemu bi izpovedal svoje pregreške, male in velike. Vse, kar mi vznemirja vest in teži ramena. Ne bi mogel verjeti, da mi Gospod ne bi odmeril dolgov, če bi se jih pokesal v senci božjega trsa, ki rodi vino za odrešujočo Gospodovo kri...“

„Pošteno si odločil, Miha! Gospod te je poplašal: dal ti je dočakati ta veliki čas!“

„Če ste za to in vam ne bi bilo nerodno v tem kraju... daleč od kapele...“

„Kaj bo nerodno... Bog je povsod!“ je gospod Anton veselo pri-trdil. Komaj je mogel verjeti, da je tako lahko odprl vratca do njegove duše.

Miha Tailer se je z obema rokama zvesto oklenil trsa, po katerem se je pretakala živa sila živ-

ljenja in z vso težo zdrknil na kolena. Pred gospoda Antona. Trta je prisluškovala rahlemu pogovoru in sam Boč se je dotaknil Antonove roke, ki jo je očetovsko naslonil na koščeno Mihovo ramo.

Vse je bilo že opravljeno in Miha se je že dvignil od izsušene zemlje. Tedaj se je še enkrat obrnil skesano proti gospodu: „Gospodarji so odnesli ob vsaki trgatvi sleherni grozd. Včasih sem ga skril kako košaro za otroke. Za otroke je bilo, ne zame. Ali je tudi to bil greh?“

„Ne skrbite! Bog dobro ve, kako je bilo z vami!“ ga je gospod Anton potolažil.

„Zdaj pa ga natrgajva še za vas, gospod!“ je ponudil Miha.

„Se razume! Še za mojo béro!“

Miha je izbiral za gospoda Antona same velike, od sonca ožarje-

ne grozde.

Nato so pod oreh pred hišo postavili klecajočo mizo: z orumenelega prta se je smehljal nekaj rdečih nagljev kot nadih daljne domovine. Plamen svečke je podhrteval kakor v strahu sredi tega prostranega sveta. Tako je bil pripravljen Gospodu čim slovesnejši sprejem.

Vse se je zbralo okrog. Dekleta so zapela, moški so pritegnili. Gospod Anton je položil samega Boga na to mizo med goricami. Izmed ozke špranje med oblaki je tedaj prodrł sončni žarek in pozlatil naravnost Boga in Mihov spokojni obraz. Kakor bi ga bil poslal sam Oče svojemu Sinu, ki je v njegovem imenu osrečil človeka.

Le čisto droben odmev pesmi je še lebdel med trsjem. Z njo je ostal blagoslov na tej zemlji.

NAŠE POGANSKO MESTO

Na tlaku našega mesta se več ne srečavamo
z zlogi „Skrivnost“.

Vendar ne moremo zreti v oči soncu,
zdaj ko prihaja čez most
pomladi.

In čudno, da se nebo nam izmika modrikasto
v gozd iz daljav.

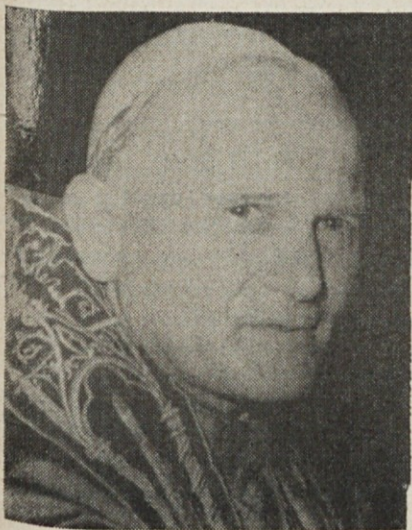
Le v vejah bora visokega, v zvoku morjá,
se zapleta rokav mi
prazni.

In zdaj, ko ni več skrivnosti med nami,
trepečemo s skrito boljo,
pervérzno srečni, da ni znanosti
o sestanku s Poslednjo Nočjo
v Zvezdarni.

Vladimir Kos

Ob atentatu na svetega očeta

Papeževa splošna avdienca je bila v sredo 13. maja 81, na dan prvega prikazovanja Marije v Fatimi leta 1972, določena — kot druge tedne evropske pomladi za peto uro popoldne na Trgu sv. Petra. Po vatikanskem glasilu L' Osservatore Romano je bilo zbranih za avdienco od 30 do 40 tisoč oseb. Navdušeno so začeli vzklikati svetemu očetu, ko se je prikazal na belem džipu. Vozilo prevozi vsakokrat trg po ograjenih „hodnikih“ med zbranimi ljudmi, da ga lahko vsi od blizu vidijo in pozdravijo in da papež lahko od blizu vse pozdravi, seže v roke vsaj nekaterim in vzame v naročje kakega otroka. V začetku je vse kazalo,

da bo vse poteklo kot običajno. Ljudje so ploskali, peli in vzklikali. Džip je mirno prevozil po srednjem hodniku, ko je pa zavil na desno stran trga in bil blizu brokastih vrat, je nepričakovano presekal slavnostno razpoloženje trikraten pok pištole. Bilo je 17.20. Sv. oče je začutil pekočo bolečino, se z roko prijel za trebuh, vzkliknil: „Zakaj mene? Zakaj papeža?“ in omahnil v roke svojega osebne- ga tajnika mons. Stanislava Dziwisza in drugih spremljevalcev. V svojem poljskem jeziku je šepetal molitev. Atentator, 23-letni turški terorist Mehmet Alí Agca, je spustil pištolo na tla in skušal zbežati, pa so ga policisti hitro prijeli in odpeljali. Ljudi se je polastila silna prepadenost, džip pa je naglo zapustil trg in zapeljal v vati- kansko ambulanto, kjer so ga tam- kajšnji zdravniki pregledali, ga naložili v ambulanco in ga brez od- lašanja poslali na klinični oddelek (Poliklinika Gemelli) medicinske fakultete Katoliške univerze, ki je oddaljen od Vatikana približno 8 km. Ob prihodu v bolnišnico so zdravniški strokovnjaki težko ranjenega papeža skrbno pregledali in se takoj odločili za kirurški poseg. Ob 18. uri se je že začela operacija, končala pa ob 23.25. Ob osmih zvečer je prof. Candia, ravnatelj poliklinike, podal prvo kratko zdravniško poročilo, po konča-

ni operaciji, ob tri četrt na eno ponoči, pa so zdravniki objavili že obširnejše poročilo. V njem so povedali, da je bila operacija nujna. da so krogle hudo ranile črevesje in prebavni aparat, da je sv. oče ranjen tudi na desni rami in kazalcu leve roke. Pred operacijo je papež prejel bolniško maziljenje. Dali so mu totalno anestezijo. Pri transfuziji so mu dali 3 litre krvi. Operacija je dobro uspela, vendar je bila prognoza, napoved pooperacijskega razvoja, previdna, ker je upoštevala nevarnost vnetja. Po operaciji je sv. oče ostal en teden v oddelku za intenzivno nego.

Prva neuradna sporočila po družbenih občilih o atentatu in papeževem stanju so bila hudo vznemirljiva, ker so omenjala že začetek smrtne boja sv. očeta, in so pretresla v dno duše katoličane po vsem svetu, pa tudi premnoge ljudi drugačnih verskih prepričanj in svetovnih nazorov. Kot malokdaj se je „potujoča Cerkev“ povezala v gorečo in zaupno molitev za življenje in popolno ozdravljenje njenega vidnega poglavarja.

Ko se je razširila novica o neverjetnem atentatu, so začeli prihajati v polikliniko Gemelli številni cerkveni dostojanstveniki: kardinala Bertoli in Confalonieri, nadškof Silvestrini — in civilne osebnosti: italijanski predsednik Pertini, več ministrov, predsednika senata in poslanske zbornice, rimski župan, dekan diplomatskega zbora pri apostolskem sedežu

in premnogi drugi. Kardinal državni tajnik Casaroli je bil ravno na vožnji v ZDA in se je takoj iz letališča v New Yorku vrnil v Rim.

Solidarnostne brzojavke so takoj poslali predsedniki vseh držav in ustanov (Reagan, Waldheim...). V imenu Narodnega odbora za Slovenijo je poslal brzojavko državnemu tajniku Casaroliju v Vatikan predsednik NO Miloš Stare:

Vaša Eminenca!

Narodni odbor za Slovenijo v eksilu, predstavnik demokratičnih Slovencev, se v globoki žalosti pridružuje obsodbi terorističnega zločina nad Njegovo Svetostjo papežem Janezom Pavlom II. Obenem izraža sočutje ob Njegovem trpljenju in prosi Vsemogočnega, da bi mogel skoraj nadaljevati svoje vzvišeno poslanstvo razširjevanja ljubezni in miru med narodi, v imenu Kristusa, katerega vidni predstavnik v svetu je.

V sinovski vdanosti
Miloš Stare, predsednik

Naše osrednje društvo v Argentini „Zedinjena Slovenija“ pa je poslalo brzojav papeškemu nunciju v Argentini msgr. Umberto Calabresiju:

V imenu članov društva „Zedinjena Slovenija“ — ki povezuje slovenske izseljence, ki so se po končani drugi svetovni vojni, ker niso marali sprejeti komunistične diktature, ki se je polastila oblasti v njihovi domovini Jugos-

slaviji, vselili v to gostoljubno deželo Argentino — se obračamo na Vašo Ekselenco, da vam izrazimo svoje globoko ganjenost in sočutje zaradi hudodelskega atentata na Njegovo Svetost papeža Janeza Pavla II., apostola vere in borca za mir in pravičnost. Prosimo vsemogočnega Boga, naj mu reši življenje in povrne zdravje, saj današnji svet dandanes bolj kot kdajkoli potrebuje duhovnega voditelja, kot je sveti oče.

Emil Cof, tajnik; arh. Jure Vombergar, predsednik; msgr. A. Orehar, delegat Slovenske katoliške misije v Argentini.

Zdravljenje težko ranjenega papeža Janeza Pavla II. se je po operaciji razvijalo presenetljivo dobro. Ves čas je bil — razen med operacijo — pri polni zavesti. Zdravniške napovedi so bile seveda previdne zaradi nevarnosti vnetja. Zaskrbljenost je povzročala tudi pacientova vročina — okrog 38 stopinj. 19. maja je bil toliko boljši, da so ga prepeljali iz posebnega oddelka v navadno bolniško sobo. Ta dan so mu poleg umetnega hranjenja že ponudili nekaj piti. Napravil je že nekaj korakov po sobi in sedel nekaj časa v naslonjaču. Postopoma se je začel tudi hraniti normalno, najprej z napol tekočo hrano, potem z običajno.

Spričo svetovnega zanimanja za življenje in zdravljenje papeža Wojtyła po zločinskem atentatu je zdravniški kolegij, ki je bil

odgovoren za zdravljenje sv. očeta, svetoval kardinalu državnemu tajniku, da bi se bilo primerno posvetovati z nekaterimi tujimi zdravniškimi strokovnjaki svetovnega slovesa. Prišli so zdravniki Bunte iz Münstra (Nemčija), Cahill iz New Yorka in Welch iz Bostona (ZDA), Loygne iz Pariza (Francija), Torowski iz Krakova (Poljska) in Vilardell iz Barcelone (Španija) in soglasno izrekli priznanje zdravniški ekipi, ki je skrbela za papeževo zdravljenje.

V nedeljo 17. maja je sv. oče z bolniške postelje hotel prvič pozdraviti vernike na Trgu sv. Petra. Po somaševanju s svojim tajnikom je posnel na trak svoj pozdrav, ki ga je opoldne prenašal radio: „Hvaljen Jezus! Predragi bratje in sestre. Vem, da ste te dni, še posebej ob tej uri angelovega češčenja, povezani z mano. Ganjen se vam zahvalim za vaše molitve in vas vse blagoslavljam. Še posebno blizu se čutim obema osebam, ki sta bili obenem z menoj ranjeni. Molim za brata, ki me je ranil, in mu iskreno odpuščam. Združen s Kristusom, duhovnikom in žrtvijo, darujem svoje trpljenje za Cerkev in svet. Tebi, Marija, povem znova: Vés sem tvoj.“ Nato je še zmolil „Raduj se, Kraljica“ in podelil blagoslov. Na trgu je bila zbrana velika množica, ki je globoko presunjena poslušala šibki glas okrevajočega poglavarja Cerkve in goreče molila z njim in zanj.

Streljali so na papeža, da bi ga umorili. Težko je sprejeti misel, da bi šlo pri tem le za kakšnega osamljenega in zaslepljenega ali neuravnovešenega posameznika brez nevidnega ozadja. Človek se sprašuje, kako je mogel uiti turški morilec iz ječe, na katero je bil obsojen za vse življenje; kako je mogel dobiti ponarejene dokumente, da je lahko brezskrbno potoval po raznih deželah; od koga je sprejemal denar, da je brez zaposlitve lahko živel in potoval; kakšno osebno korist ali zadoščenje bi imel od umora poveljarja Cerkve, če je lahko računal, da bo on sam pri tem izgubil glavo ali vsaj življenje v svobodi. Zato se zdi smiselna misel, da je on le orodje v rokah drugih, morda celo nezavedno orodje v rokah svetovne teroristične orga-

nizacije ali sistema, ki mu izjemna, karizmatična osebnost sedanjega papeža, njegova osebna privlačnost, ugled, priljubljenost, neutrudno delovanje in vpliv ne gredo v račun. Pomenljivo je, da se v našem času vrstijo teroristična dejanja po mnogih deželah v svobodnem zahodnem svetu, da pa se to ne dogaja v deželah pod komunističnimi diktaturami.

V svoji globoki prizadetosti, užaloščenosti ter zaskrbljenosti molimo za svetega očeta. Molimo h Gospodu, ki je dopustil to prebridko preizkušnjo namestniku njegovega Sina na zemlji in vsej Cerkvi, naj mu pomaga do čimprejšnjega popolnega ozdravljenja, da bo mogel še naprej v polnosti izvrševati vzvišeno službo, za katero je bil izvoljen. Bog ve, kako ga potrebujemo!

Kardinal Višinski je odšel „

28. maja je v Varšavi umrl za rakom poljski primas in kardinal Stefan Višinski, dobri pastir poljske Cerkve in trden steber, na katerega se je naslanjala poljska Cerkev nad 30 let pod komunističnim režimom.

79-letni Višinski, simbol preganjanja pa tudi neuklonljive pokončnosti in odpornosti ter zmag katoliške Cerkve, je zatisnil oči na škofiji, kjer se je bojeval z rakasto boleznijo skoraj dva meseca. Njegov odhod pome-

ni konec nekega obdobja poljske Cerkve, ki se je začelo leta 1948 in doseglo svoj višek s povzdignjenjem enega poljskih duhovnikov na papeški prestol.

Smrt Višinskega je silno odjeknila v duši Poljakov. Sprožila je izraze obžalovanja, žalosti in v deželi, ki jo pretresajo gospodarske težave in politične in ideološke napetosti, ki jih je rajni kardinal skušal omiliti. Sporočilo o njegovi smrti je sklicalo na tisoče rojakov, ki so se zbrali kljub

Kardinal Višinski s papežem Janezom Pavlom II.

dežju okrog škofijskega doma. Krsto z njegovim truplom so prenesli kilometer in pol daleč do cerkve in semenišča Krakoroskie Przedniescie, kjer je ostala do nedelje 31. maja popoldne, ko je bilo slovesno pogrebno opravilo. Pogrebnih svečanosti so se udeležili vatikanski državni tajnik Casaroli v imenu papeža Wojty'le,

ki je duhovni sin Višinskega, in cerkveni dostojanstveniki s cellega sveta.

Od atentata okrevajoči se papež, ki je nekaj dni pred smrtjo še govoril po telefonu z Višinskim, je poslal sožalni telegram kardinalu Frančišku Macharskemu, podpreds. poljske škofovske konference: „Zvedel sem

novico o smrti našega ljubljene- ga brata-škofa, velikega sina Cerkve in našega naroda, kardinala Šte- fana Višinskega, nadškofa in me- tropolita Gniezna in Varšave ter primasa Poljske. Povezan sem v žalosti in v molitvi z vso Cerkvi- jo, z našo domovino in z vsemi svojimi sorojaki. Molim k Očetu za tega neutrudnega pastirja in neupogljivega pričevalca Kristu- sovega evangelija. Verujem, da mu bo Marija, naša ljuba Gospa z Jasne gore, Mači Cerkve, kate- ri je bil rajni brezpogojno vdan, razodela svojega Sina.“

S kardinalom Višinskim je poljska katoliška Cerkev izgubila izjemno čvrsto osebnost. Njegovo ime je bilo nenehno povezano z vsemi težavami, ki jih je komuni- stični režim povzročal poljskim katoličanom, ki so ogromna ve- čina naroda. Poljski katolicizem je nemara edini, ki je docela eno- ten, brez razpok. Tisoč let kr- ščanstva je napravilo poljski na- rod za zastavonošo vernosti v Kristusa sredi predela Evrope, ki ječi pod komunističnim jar- mom.

Leta 1961 je glavni tajnik par- tije obtožil katoličane, da delu- jejo proti koristim države. Za ško- fe je dejal, da „žive v domovini kot državljani, čeprav so z duhom v Vatikanu.“ Na to in podobne obtožbe je Višinski neustrašeno odgovarjal in branil svoje verni- ke ter povedal, da so katoličani pripravljene iti zavoljo obrambe svoboščin tudi v katakombe.

Protiljudski režim je na zah- tevo vernega ljudstva milostno dovolil Cerkvi nekatere drobtine svoboščin konec leta 1965. Toda komunistične partije vsega sve- ta, zbrane v Moskvi leta 1960, so potrdile „ideološki blok za osvo- bojenje množic od malomeščan- skih ideologij v katerikoli obliki, ki se pojavljajo.“ Kmalu nato je bila katoliška Cerkev, h kateri se prišteva 90 odstotkov Poljakov, proglašena kot „privatna ustano- va“. In kardinal Višinski se je moral spoprijemati ob številnih priložnostih z brezdušnimi in brezbožnimi silami partije. Ker ni maral popuščati, so ga komunisti priprli v nekem samostanu kot ujetnika. Tam je prebil 3 dolga leta, ne da bi mogel imel stike z verniki svoje nadškofije. Teža- ve je imel kardinal že z nacistič- no zasedbo dežele, nadaljevale oz. povečale so se pa še pod komu- nističnim režimom.

Vendar se komunisti niso hote- li nikdar odkrito in naravnost spoprijeti s Cerkvijo, pač pa so na vseh področjih izrivali vero in vernike iz javnega življenja Polj- ske. Kardinal je bil zmeraj na čelu aktivnega odpora ateizaciji, in bil zato obtožen kot „trd“ ter prežet z malomeščansko filozofi- jo v službi kapitalizma. V Pavlu VI. je našel razumevanje in opo- ro. Ko je bil izvoljen papež Woj- tyła, je javno hvalil požrtvoval- nost kardinala za blagor Cerkve in naroda.

Kardinal Višinski je bil rojen

leta 1901 in že v mladih letih začutil duhovniški poklic. Pri 24 letih je bil posvečen v duhovnika. Kmalu je postal profesor sociologije in teologije v varšavskem semenišču. Leta 1946 je bil imenovan za škofa v Lublinu, 2 leti kasneje pa za nadškofa v Varšavi in primasa Poljske. L. 1953 je v Rimu prejel kardinalski klo-

buk. Objavil je več knjig o svojih izkušnjah in o svojem mestu v naročju „molčeče Cerkve“, za katere zakonite pravice se je vse življenje boril.

31. maja je bila pogrebna sv. maša na Trgu zmage ob udeležbi 300.000 vernikov, 14 kardinalov, okrog 200 škofov in na tisoče duhovnikov.

IZJAVA ŠKOFOVSKE KONFERENCE JUGOSLAVIJE

O položaju Cerkve v Jugoslaviji

ŠKOFJE ZAVZEMAJO STALIŠČE OB IZJAVAH NEKATERIH DRŽAVNIH PREDSTAVNIKOV IN SREDSTEV OBVEŠČANJA

Katoliški škofje, zbrani na rednem pomladanskem zasedanju ŠKJ v Zagrebu od 28. do 30. aprila 1981, dajemo ob izjavah nekaterih predstavnikov družbenih forumov in sredstev javnega obveščanja v zadnjem času v zvezi z delovanjem katoliške Cerkve v Jugoslaviji za javnost naslednjo soglasno izjavo:

1. Ob opravljanju svoje škofovske službe si prizadevamo za spoštovanje in ljubezen do tistih oseb, ki drugače mislijo in delajo kakor mi, ne moremo pa biti ravnodušni do resnice in do tega, kar je dobro. Nenehno se zavedamo, da svojsko poslanstvo Cerkve ni politično, pač pa religiozne narave, tj. posvečeno širjenju božjega kraljestva in zveličanju

duš. Mi ljubimo svoje narode, ki jim pripadamo, in smo lojalni do zakonite oblasti, zavračamo pa o-dločno očitek, da imamo kakršne koli zahteve politične narave ali želje po privilegijih v družbi. Noben škof se ne more odreči pravici do neoviranega opravljanja svojega versko nramnega poslanstva in prav tako se tudi ne more odreči dolžnosti, da izreče moralno sodbo, kadar to zahtevajo temeljne pravice človekove osebe ali zveličanje duš.

2. Obžalujemo pa, da tu in tam napačno razlagajo naše versko delovanje, ki ima svoje temelje v božjih zakonih. Naše poslanstvo je v tem, da opozarjamo na kršenje pravic, kadar so verniki v praksi zapostavljeni. Poudarjamo,

da bi izdali svoje škofovsko poslanstvo, če ne bi z vsemi dovoljenimi sredstvi opozarjali in branili naših vernikov pred ateizacijo, ki se v naši družbi načrtno izvaja.

3. Ustava in zakon zagotavljata verske svoboščine, kakršne so na primer: svobodni stiki s Svetim sedežem, svobodno imenovanje škofov in nameščanje duhovnikov ter drugih cerkvenih uslužbencev; svoboda evangelizacije in katehizacije, svoboda verskega tiska.

Vendar pa so nekatere od teh in druge svoboščine v praksi občutno omejene, npr.: zapostavljanje vernikov v družbi in v javnem življenju; pritisk na starše in mladino zaradi obiskovanja verojke; izključevanje vere in Cerkve iz sredstev javnega obveščanja; omejevanje verskih pravic vernikom v nekaterih bolnišnicah, v nekaterih družbenih domovih in v zaporih, kadar ti želijo in prosijo za pomoč duhovnika; verni vojaki ne morejo opravljati svojih verskih dolžnosti; težave pri gradnji novih cerkvenih objektov.

4. Ob primeru kardinala Alojzi-

ja Stepinca izjavljamo, da smo priče spontanega spoštovanja, ki se stalno razodeva na njegovem grobu. Upamo, da bo vrhovna Cerkev nekega dne izrekla svojo sodbo o tem spoštovanju in o osebnosti kardinala Stepinca, ko bo objektivno raziskala vsa pričevanja.

5. Katoliška Cerkev v Jugoslaviji opravlja svoje poslanstvo v mčci Kristusovega nauka v popolnem soglasju s Svetim sedežem in v trdni edinosti in sodelovanju škofov in vseh krajevnih Cerkva naših narodov.

V duhu drugega vatikanskega cerkvenega zbora je naša Cerkev pripravljena sodelovati z drugimi Cerkvami, verskimi skupnostmi in z našo družbo v službi človeka na temelju enakopravnosti, medsebojnega razumevanja in spoštovanja. Želimo si mirno in pravično sožitje z vsemi državljani. Menimo, da sodi med temeljne državljanske pravice javna obramba na javne obtožbe, v iskanju rešitev spornih vprašanj pa iskren, odprt in svoboden dialog. V Zagrebu, 30. aprila 1981

Jugoslovanski škofje

Vsiljevanje ateizma

V Jugoslaviji vlada neka zvrst komunizma, ki se na svoj način bojuje za vsako „dušo“, ki izvaja svojo resnico iz domnevno resničnega zgodovinskega razvoja, vidi krivce tam, kjer se ljudje tem „nujnostim“ upirajo, in dela junake iz tistih, ki se

priključujejo njegovim vrstam. Gre za komunizem, ki sicer zapisuje na svoje zastave svobodo vere, v šolah pa uči čisti ateizem. Socialistična gospodarska ureditev brez ateistične osnove tudi v Jugoslaviji še ni možna.

Süddeutsche Zeitung, München,
25. marca 1981

Popačena podoba vere in Cerkve

V šolskih učbenikih v Sloveniji sta vera in Cerkev prikazani kot družbeno negativna dejavnika v zgodovinskem razvoju človeštva.

Na dvodnevem seminarju v Mariboru in Ljubljani, ki se ga je aprila letos udeležilo skupno blizu 450 slovenskih duhovnikov in katehistinj, je zbudilo največ pozornosti predavanje „Zgodovina Cerkve v šolskih učbenikih“, ki ga je imel prof. Franc Perko. Razpon njegovih razmišljanj in ugotovitev je potrdila in še poglobila debata po predavanju.

Predavatelj je dokumentiral podajanje zgodovine Cerkve v šolskih učbenikih zgodovine za osemletko in srednje šole. V naših učbenikih, je ugotovil profesor Perko, se vera in Cerkev prikazujeta kot družbeno negativna dejavnika. Le redko je priznana Cerkvi pozitivna vloga, pa še takrat z določnimi omejitvami.

Preživela marksistična stališča

Klasiki marksizma so vlogo vere in Cerkve ocenili negativno in to se ponavlja še v naših učbenikih. Glede nastanka religije avtorji učbenikov ne upoštevajo razvoja, ki ga je znanost na tem področju dosegla v zadnjem stoletju.

„Religija je v praskupnosti nastala iz človekove nemoči in nepoznavanja naravnih pojavov. Ljudje so verovali, da je narava polna

skrivnostnih in nadnaravnih sil. Tako neuko razlago narave imenujemo religiozno podobo sveta“ (Ivan Grobelnik, Zgodovina 1, Ljubljana 1980, str. 16). Za vernega človeka je to naravnost žaljivo; in to je v učbeniku za usmerjeno izobraževanje. Za najstarejšo obliko religije tu razglasha totemizem. Predavatelj Perko je opozoril na knjigo „Verstva sveta“ (Ljubljana 1977), kjer je zapisano: „Če je religija tako stara, kakor je misleči človek, kar je povsem verjetno, tedaj so njeni izvori tako oddaljeni, da je skoraj nemogoče najti dokaze, ki bi pojasnili njene začetke. Vsekakor pa je religija kompleksen pojav in vzroki za njen nastanek so lahko različni. Veliki romunski strokovnjak Mircea Eliade pravi, da se moderni zgodovinar, raziskovalec religij, zaveda, da se je nemogoče dokopati do izvora religije in najzatorej ta vprašanja opusti.“

Druge podobne „znanstvene“ razlage začetkov religije, recimo Branko Božič — Tomaž Veber, vidijo začetke verovanja in češčenja v ledenodobnih umetninah, s katerimi naj bi človek izražal svojo odvisnost do njemu nerazumljivih nadnaravnih sil. Ko pa govori o verovanju v sužnjelastniškem

družbenem redu, pravi, da so „preprosti izkoriščani kmetje, obrtniki in sužnji verjeli v bogove, ker si niso znali razložiti, kako bi si mogli vladajoči z lastnim delom pridobiti toliko bogastva in oblasti“ (Zgodovina 6, Ljubljana 1980, str. 22).

Na podlagi takih učbenikov dobi mlad človek izkrivljeno podobo. V omenjeni Zgodovini 6 najdemo tudi trditev, da se je krščanstvo razvilo in razširilo od 1. do 3. stoletja iz pričakovanja odrešenika in verovanja, da bo židovski Bog Jahve popeljal Žide v svobodo in zmago nad sovražniki in nadaljuje: „Ljudje so verovali, da bo s krščanstvom konec trpljenja in da se bodo pod „odrešenikom“ otresli vseh zatiralcev“ (str. 57). Še bolj zmedeno prikaže začetke krščanstva Grobelnik v omenjenem učbeniku: „Okoli začetka našega štetja so se razširili med najnižjimi plastmi rimske družbe novi kult, ki so oznanjali rešitev krivic in konec trpljenja na onem svetu... Posebno sta med seboj po priljubljenosti tekmovala kulta Mitre in Kristusa. Ko pa so privrženci Kristusove religije dobili premoč, so v drugih kultih gledali le ponaredke“ (str. 41). Krščanstvo tudi v začetni fazi ocenjuje družbeno negativno: „Preusmeritev človekove pozornosti v onstranstvo je izkoriščane sloje prebivalstva odvrčala od revolucionarnega boja, kar je kmalu postalo privlačno tudi za vladajoče sloje“ (str. 41).

Dokaj objektivno je prikazano pokristjanjenje Slovencev, a po-

mankljivo, ker upošteva le delovanje Salzburga. Sporna je tudi trditev, da je bilo širjenje krščanstva v Karantaniji predhodnik zloma domačega fevdalizma (Zgodovina 6, str. 75), ko pozneje pravilno prikaže, da so Slovenci zgubili samoupravo, to je svoje kneze, zaradi udeležbe pri zadušenem uporu Ljudevita Posavskega. Prav tako je dobro prikazano delo sv. Cirila in Metoda ter spori med latinaši v Dalmaciji. So pa nekatere napake, tako npr. Klimentu pripisuje preoblikovanje glagolice v cirilico.

Zgodovina 6 omenja samostane kot kulturna središča na Slovenskem. Grobelnikova Zgodovina 1 pa tudi kulturna prizadevanja Cerkve v srednjem veku ocenjuje negativno: „Glavni nosilec kulture v fevdalni družbi je bila cerkev in je obračala pozornost ljudi proč od vsakdanjega življenja... Cerkev se je stalno bojevala proti novemu duhu, ki je izžareval iz rastočega zanimanja za gospodarski politični in vsestranski napredek“ (str. 70).

Potvorjeni in enostranski prikaz

Na nekaterih mestih srečamo v učbenikih potvarjanje nauka Cerkve in cerkvenih ljudi. Tako naj bi bil nauk katoliške Cerkve, da je usoda posameznika določena z rojstvom; če je rojen podložnik, ostane podložnik (Zgodovina 6, str. 136). Nekateri angleški frančiškani (W. Ockham, Roger Bacon) naj bi prišli do spoznanja, da nimata

znanost in teologija nič skupnega (Grobelnik, Zgodovina 1, str. 71). O Nikolaju Koperniku pravi, da je zavrnil nauk katoliške Cerkve, da je Zemlja središče našega sončnega sistema, zamolči pa, da je bil Kopernik duhovnik in kanonik v Krakovu (Zgodovina 6, str. 136).

Zelo enostransko je v učbenikih prikazan odnos Cerkve do razvoja družbe in znanosti v novejši dobi. Prof. Perko je opozoril, da je na tem področju dejansko prihajalo do napetosti in nasprotij in to iz različnih vzrokov. Učbeniki (V. Melik, F. Gestrin, Zgodovina 7, Mirjana Gross, Zgodovina III — za srednje šole) se pri teh vzrokih ne ustavljajo, ampak poenostavljeno prikazujejo Cerkev kot reakcionarno silo, ki se upira družbenim spremembam in znanstvenim ugotovitvam. Opazimo pa pri posameznih avtorjih razlike. Tako na primer Zgodovina 7 prizna duhovščini velike zasluge za širjenje narodnega gibanja na kmetih na Slovenskem ter pozitivno opiše socialna prizadevanja Janeza Ev. Kreka; Zgodovina III pa tudi socialno delo duhovščine ocenjuje negativno: „Duhovščina se okorišča s položajem drobne buržuazije, delavstva in kmetov, ki propadajo pod udarci imperializma, in jih začinja organizirati kot sredstvo za boj proti liberalni buržuaziji na eni strani in proti tedaj že močnemu socialističnemu gibanju na drugi strani“ (str. 192). V misijonarjih vidi ta učbenik predhodnike imperializma, ker se njihova dejavnost, kljub nekaterim

pozitivnim delom, „v glavnem sklada s potrebami in cilji evropskega in severnoameriškega imperializma“ (str. 238).

Zelo delikatno je prikazovanje vloge Cerkve na Slovenskem med zadnjo vojno. Prof. Perko je opozoril, da učbeniki načelno ne pripisujejo Cerkvi kot taki izdajstva, govorijo pa o sodelovanju nekaterih duhovnikov pri organiziranju boja proti partizanom (B. Božič, T. Veber, Zgodovina 8). Isti učbenik pa pravi, da je bilo v partizanih veliko število kmečkih ljudi, na katere je imela tudi duhovščina velik vpliv (str. 83).

Ker ima negativno prikazovanje vloge vere in Cerkve v zgodovini velik vpliv na mlade ljudi pri nas, se je prof. Perko ustavil tudi pri vprašanju, kaj storiti, da bi mlademu vernemu človeku pomagali oblikovati objektivnejšo podobo zgodovine Cerkve. Na zgodovino lahko gledamo z različnih vidikov, v ozadju te različnosti pa je različno gledanje na človeka. Drugače ocenjuje zgodovino tisti, ki vidi v človeku le njegovo zemeljsko razsežnost, drugače tisti, ki upošteva tudi njegovo transcendentno razsežnost. Pri ugotavljanju zgodovinske resnice je torej važna resnica o človeku. Naša naloga je, da mladim nakažemo tudi teološko interpretacijo zgodovine, ki je veliko globlja kot marksistična. Človeka presoja v njegovi transcendentni razsežnosti in odrešenjski poklicanosti. V tem se pokaže prava bivanjska vrednota vere in Cerkve. (Družina)

Bog živi ves slovenski svet!

Govor predsednika Zedinjene Slovenije arh. Jureta Vombergarja
na Slovenskem dnevu 1981:

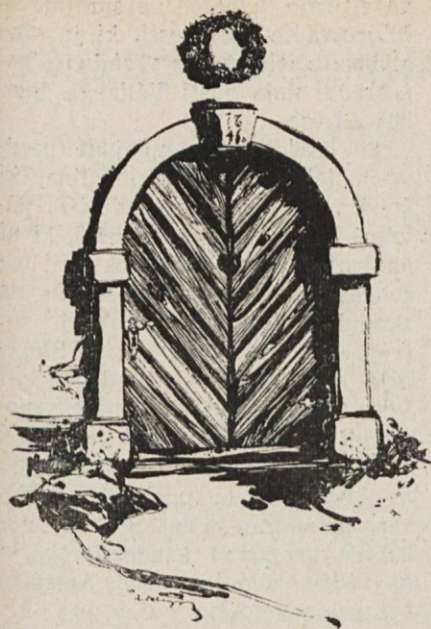
Dragi rojaki!

Praznujemo Slovenski dan, kot vsako leto že skozi 26 let, ustanovljen z namenom, da se vsaj enkrat na leto zberemo vsi tisti, ki nam je draga slovenstva stvar. Tu smo duhovno zbrani vsi Slovenci: v matični domovini, v zamejstvu in izseljenstvu, katere nas družijo ljubezen do slovenske besede, do narodnega izročila, do skupne slovenske usode.

Ni še Slovenec vsak, kdor nosi slovenski priimek, kdor je rojen v Sloveniji ali govori slovenski jezik. Tu ne velja noben „jus sanguinis“, še manj „jus solis“. Le ljubezen do slovenstva je dokaz pripadnosti, brez ozira na stan, izobrazbo, premoženje, raso, trenutno bivališče v svetu ali politično oz. ideološko pripadnost. Sprejmemo medse vsakogar, ki vzljubi naš jezik, naš narodni značaj in izročila ter ima zavest pripadnosti. Slovenci nismo rasisti in nikoli nismo bili. Med našimi velikimi možmi štejemo mnoge nemške in italijanske priimke, srbohrvaške in madžarske, češke in ruske. Bog daj, da bi med njimi kdaj imenovali tudi španske. Tudi smo Slovenci različnih miselnih tokov in ne smemo diskriminirati nikogar. Čeprav večina pripada krščanske-

mu svetovnemu nazoru, so mnogi veliki Slovenci pripadali liberalnemu (Prešeren, Tavčar, Župančič). Tudi socializem Ivan Cankarja in Srečka Kosovela je slovenski. Tako, mislim, gleda na te stvari večina Slovencev.

A jugoslovanski marksisti, večeraj stalinišči, danes samozvano „samoupravni“, gledajo na slovenstvo bistveno drugače. Že v teoriji so naprotni vsaki narodnosti, posebno maloštevilnim, v prid proletarskemu internacionalizmu. V praksi slovenstvo tolerirajo, v kolikor jim politično koristi; slovenske javne delavce, umetnike slovenske besede, lika in glasbe le v toliko, v kolikor so do njihove oblasti ravnodušni, brezbrizni oziroma z njimi sodelujejo. Tiste pa, ki so se med revolucijo ali se še zdaj drznejo upirati z besedo, peresom ali orožjem, imenujejo sovražnike slovenskega naroda, izdajalce narodnosti ipd., njihovo ime se ne sme v javnosti niti omenjati. Zavedajte se, da ste še danes po 40 letih vsi, ki se ves ta čas trudite v tujini, da ostanete zavedni Slovenci, vi, vaši otroci in vnuki, zanje le izdajalci slovenskega naroda, „sramota, ki umira počasi“. Ko vse nas več ali manj mika, da bi kdaj obiskali domovino naših

prednikov, pomislimo na to, kako nas v resnici gledajo tisti, ki nas vabijo na obisk, tisti, katere prosimo vizume.

Odkar je v Sloveniji zmagovita revolucija pričela z novim štetjem, se Slovenci, ki živimo v svobodi, smatramo za dediče in varuhe narodnega izročila. Če oni omalovažujejo našo zgodovino „pred osvojitvijo“ in jemljejo dober glas in ugled našim velikim možem, se nam ni treba sramovati naše zgodovine. Ni to velika zgodovina, ki bi odločilno posegala v svetovno dogajanje. Naša je prej taka, o kateri je nekdo dejal: „Srečni narodi in ženske brez zgodovine“. Jasno, za kakšno zgodovino gre. Mi Slovenci spimo mirno, brez ti-

ste more, ki danes leži na duši tolikim narodom. Naša zgodovina ne pozna voskovodij, konkistadorjev. Naši veliki možje so pesniki, pisatelji, škofje: po njih poimenujemo naše domove in naša društva.

Pravijo, da Slovenci v preteklosti nismo izoblikovali svoje politične enote, ker nam je manjkalo slovenskega plemstva. Ne bo držalo. Naše plemstvo je bilo drugačne vrste, tiste brez genealogije, naših poštenih družinskih očetov in duhovnikov, zvestih Bogu in narodu. To plemstvo se na žalost ne deduje, a vsi smo poklicani zanj, in le s takim plemstvom se je narod ohranil in ohranja svojo identiteto. V kasteljanščini beseda plemič „hidalgo“ (hijo de algo) pomeni človeka, ki se zaveda svojega izvora, svoje pripadnosti, svojega poslanstva in seveda s tem združene pripravljenosti služiti in se žrtvovati skupnosti. Takih ljudi potrebujemo danes bolj kot kdajkoli v zgodovini. Na srečo takih ljudi med nami Slovenci še imamo: naše dobre matere, naše obrtnike in industrijalke, študente in intelektualce, delavce in uradnike, ki žrtvujejo svoj čas in denar za našo skupno stvar, ne zgolj prosti čas, ampak tisti čas, o katerem pravijo, da je zlato; tisti čas, ki bi ga s pridom porabili za svoje poklicno delo. Velike stvari se namreč ne delajo za zabavo, za hobby, ampak z žrtvami. Le naši javni delavci vedo in Bog ve, kaj in koliko žrtvujejo. Žrtve pa so tudi vir milosti, zanje in za vso skupnost. To niso le pobožne misli, vzete iz

kakega starega molitvenika, to je realnost, ki jo lahko vsak izkusi.

Dokazni razlogi za gojitev našega slovenstva v svetu niso le plod elukubracije naših narodnih buditeljev v izseljenstvu. Vedno bolj se v svetu zavedajo pomembnosti kulturnega in narodnostnega pluralizma. Pred časom smo brali o prizadevnosti v tej smeri vlad v Avstraliji in Kanadi. Letos pa je odbor katoliških škofov v ZDA izdal obsežno razpravo glede narodnostnih skupin. Takole pravijo škofje: „Pozivamo vse Amerikance, da se vživijo v dejstvo o verskem in kulturnem pluralizmu ter to sprejmejo ne kot neko zgodovinsko zaostalost ali sentimentalni ostanek iz preteklosti, marveč kot življenjsko in plodonosno izrednost sestave naše ameriške družbe... Amerikanizacija naj ne zahteva opustitve kulturnih tradicij in ustaljenih vrednot različnih narodnostnih skupin...“. Škofje zavračajo teorijo o ameriškem „topilnem loncu“ („melting pot“ — crisol de razas). Zgodovina dokazuje, da je izenačevanje vseh Amerincev v eno narodnostno skupnost prav tako pogubonosno v ZDA, kot pri nas v Argentini, ustvarja življenjsko okolje in miselnost, ki je tako odlično opisana v tangu „Cambalache“. Po radiu ga neshetokrat predvajajo, v časopisih

ga citirajo, a nihče ne sprejme občetovstva te miselnosti, ki je tako globoko zasidrana v vsakdanji neposredni dejavnosti Vélikega Buenos Airesa.

Te besede so namenjene predvsem tebi, slovenska mladina, ki živiš v tukajšnji širokovestni, površni in lahkomiselnih družbi, ki ni naklonjena, prej sovražna, naši posebnosti, ki bi rada vse skrčila na skupni imenovalac. Zavedaj se: tvoja „madre patria“ je le Slovenija. Ne boj se biti drugačen! Vzemi nase svojo posebnost s ponosom! Čast dajaj, čast zahtevaj! Ti živiš v svobodni in enakopravni Argentini, ne pusti se poniževati potomcem španskih konkistadorjev in laških kondotijerev, ki še vedno gledajo Južno Ameriko kot svojo kolonijo.

Poslanstvo nas, Slovencev, živčevih v Argentini, v svobodi, je, da zaklad naših narodnih izročil predajamo novim rodovom. Kot kristjani, ki ne verjamemo v slučaj, temveč v božjo previdnost, skušamo prodreti v smisel našega izseljenstva. Vemo, zakaj smo tukaj, a ni nam jasno, za kaj smo tukaj. V zadnji analizi je nam, kot vse božje, končno le skrivnost. A trdno upamo, da je tudi naša skrb in naloga, da bodo, kot pravi Prešeren, „vremena Kranjec se zjasnila“.

Nekdo, ki je naša neizbežnost

Noverim Te — noverim me! — ni ga bolj kozmičnega spoznavnega programa, kakor ga je v ta vklik strnil Avguštin: Naj spoznam Tebe — naj spoznam sebe!

Bog bo v svoji slavi rasel v tebi v natančnem sorazmerju s tem, kolikor bo upadal tvoj Jaz.

Je mogoče vreči v obraz modernemu človeku hujši izziv? Ni to klic po samouničenju? Ni to napoved spreminjave človeka v klečečo pokveko?

Človeški prometeizem si pač ni mogel izmisliti učinkovitejšega slepila.

Saj gre ravno za nasprotje od tega.

Samó za to gre, da se iz hlapov neke povsem iluzorne pomembnosti sesedaš v nič drugega kakor v to, kar dejansko si.

Navsezadnje imamo tudi za iztreznjevalno pijačo ponižnosti, te besede, odurne za moderno uho, na voljo moderno nalepko: lahko jo imenujemo tudi avtentičnost.

Veliki slovenski pesnik je to za slutil, ko je napisal znameniti verz: *Eno je sveto: Preprosto in Pristno.*

Resnično prometeljstvo more biti le eno: neusmiljeno prodirati v to, kar v svoji dejanskosti si!

Ne gre torej za kakšno mazohistično prirezovanje lastnih okončin, da se pohabljenega nekam stlačiš. V bistvu gre za osvojevalni prodor, ki mu je cilj resnica sama. Za de-

moliranje, ki te dejansko gradi. To je izhlapevanje semena, ki se v eksploziji vitalnosti poganja v nov in pristnejši Jaz. Stari jaz se iz svoje-ga slepljivega homota prebija v novo brst, ki naj svojo bit razmahne v soncu božjem.

Prodiraj v to, kar si. In kakor boš napredoval, se bo slutnja zarisavala v silhueto in silhueta v evi-denco.

Dolina bo čedalje preglednejša in tam na dnu slap Večnega čedalje glasnejši. Ščebet in plazovi v njej, vse se bo ubrisavalo v osnutek režije, ki ne prepušča naključju niti usode tvojega lasu. Svetli grom tam na dnu bo čedalje bolj nedvoumen: sklonjen z ušesom na tla, v globinski pozornosti razpet med zemljo in nebom, boš zaznal kavalkado Vsemogočnega skozi čas. Kakor arheolog, ki se po odkopu peščenega kaotičnega površja znajde v gošči napisov, boš lahko pretresen bral pečat, vtisnjen na čelo vsega vidnega: SEM, KI SEM.

Skozi žametno zelenje in skozi grozljivo skalovje se boš prerival od pečata do pečata. V zgodovini sveta in v svoji osebni zgodovini boš ganjen dešifriral SMISEL.

In naj ti bodo kolena krvava in usta osušena, boš konec koncev poljubil zemljo, ki te je rodila. Zakaj takrat boš zaznal, za kakšno zmago-slavje te je rodila: da nekoč, preroden, sam dvignjen v božanstvo, sto-

piš po njej, prerojeni, sinje prerisani v nove poldnevniko in nove vzporednike.

Če je s to stvarjo tako, potem se še ostreje postavlja vprašanje: zakaj pa ta čudoviti Bog ni dokazljiv? Namreč tako, kakor je na primer Antarktika? Ali vsaj tako, kakor je na primer dokazljiv elektron?

Brez dvoma: na znanstveni ravni je Boga mogoče prav tako malo dokazati kakor zanikati. Za našo moderno matematično pamet je to svojevrstno izzivanje. Kaj pomeni, da ta Bog tako neulovljivo uhaja vsem radarjem, ki nam jih daje na voljo moderna matematično-eksperimentalna znanost? In da bo prav tako ostal nezavzet za vse mogoče znanstvene naskoke, ki se jih bo lotila znanost prihodnosti? Kaj bo ta znanost zmogla, nam je nepredstavljivo. Eno pa vemo: odkrivala bo nova čudesa božja, toda Boga v svojih aparatih ne bo odkrila.

Bog hoče ostati za svobodno bitje izbira. Izbira med dvema božanstvoma: On ali Jaz.

Potemtakem bi se reklo, da bi bilo naše izbiranje ob eksperimentalni dokazljivosti Boga onemogočeno.

Vse kaže, da ne. Vse kaže na to, da bi se Bogu lahko uprli tudi v primeru, če bi nam bil evidenten.

Zgodovina kreature je dokaz za to.

Angel je odklonil Boga iz neke totalne osveščenosti: prav v tem je tudi njegova nerešljivost, če se držimo tradicionalnega katoliškega nauka. Adam se je uprl Bogu iz

manjše osveščenosti: a vseeno je morala biti dovolj velika, če je v svoj padec zapletel vso človeško vrsto.

Možno je dojemati Boga v vsej njegovi evidenci in ga odkloniti. Celó na ravni naše človeške psihologije je mogoče dokazati, da lahko Boga odkloniš, tudi če se izkustveno srečaš z njim.

Če kdo na primer a priori odklanja mogočnost čudeža, ne bo čudeža sprejel niti tedaj, če bo na primer v Lurdu videl pohabljenca nanovo zrasti manjkajočo okončino, kakor se glasi znana nejeverna zahteva. Ali: bi bili farizeji res verjeli v Kristusovo božanstvo, ko bi bil križani Kristus stopil s križa, kakor so mu sarkastično sugerirali? Kristus nam zagotavlja nekaj še pretresljivejšega: da bi ljudje ne verjeli v pekel niti v primeru, ko bi jih prišli pogublenci sami informirat o zadevi. Sicer pa je tu že sama tragična izkušnja človeka, ki v Boga verjame: Bog mu je absolutna gotovost, pa vseeno greši.

Potemtakem bi Bog ostajal za človeka usodna izbira tudi v primeru, ko bi mu bil vsestransko evidenten. Stvar je v tem, da priznavanje ali odklanjanje Antarktike nič ne interferira s sfero tvoje moralnega ravnanja. Antarktika nima nič opraviti na primer z vprašanjem, kako ravnaš s sočlovekom. A če na primer svinjariš z njim, lahko priznaš Boga samó kot svojo lastno obsodbo.

Boga bi mogli torej gladko odkloniti celó tedaj, če bi nam bil

tudi izkustveno dokazljiv. Tudi če bi nam bilo dano zreti iz lupine ničča njegovo brezmejno Nepremagljivost iz oči v oči? Tudi: satanov upor to dokazuje. Kaj naj torej pomeni, da se Bog normalno odteguje našemu izkustvenemu umu? Kaj je ta poltema, v katero se odmika dosegu naše matematično - znanstvene pameti?

Argument, ki se ponuja: da gre v tem primeru za neznanski privilegij, ki je dan padlemu bitju. To je privilegij polteme, ki usmiljeno povečuje človekovo rešljivost. To je privilegij, zaradi katerega je na primer formalni upor človeka proti Bogu — to, kar moralka strokovno imenuje smrtni greh —

po mnenju moralistov na subjektivni ravni redek pojav.

Iz česa vsega dela človek zlo! Iz dednosti, iz svoje živčne konstitucije, iz vsiljene življenjske stiske — skozenj se križa vrsta prasi!, za katere dejansko ni odgovoren. Skratka: človek greši tudi iz neosveščenosti in nepomagljivosti. „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ — ta beseda je prišla iz istih ust, ki so okoli štiridesetkrat omenile pekel: in vrhu vsega je prišla z vrha križa. Človek ne dela zla samó iz odklanjanja božjega zakona, ampak tudi iz lastne nemoči, plen genov, živcev, situacij. S tega vidika je naravnost ganljivo, s kakšno samoumevnostjo katoliška Cerkev jemlje mogočnost človekovega padca: s širino, v kateri ni nikakršnega nečloveškega rigorizma, ampak prej materinska pripravljenost na spravo. V vsaki katoliški Cerkvi stoji z isto samoumevnostjo kakor oltar tudi spovednica.

V zvezi s tem je posebej tolažljiv uvid, do katerega prihajajo mnogi teologi, ki skušajo premeniti nekam policijsko predstavo, v katero se vernemu človeku odeva doživetje poslednje sodbe: ko da gre za neko sadistično Pravico, ki komaj čaka na odselitev duše iz telesa, da plane nanjo s svojim neusmiljenim obračunom. Mnogo bolj vredna Boga je domneva, da se odloči zanj ali proti njemu. In to ne v polzaveštni komi kakšnega avtomobilskega incidenta ali o-mamjen od morfija ali enostavno vržen iz sebe od biološke neznan-

Pero in metla

Sedanji argentinski minister za vzgojo, znanost in kulturo, Carlos A. Burundarena, je inženir. Pred njim so bili na tem mestu mnogi odvetniki, zdravniki in izjemoma tudi kak šolnik. Sedanji minister pa je pač prvi inženir. Ima več otrok, eden je klepar in študira filozofijo. Tako ostvarja očetovo zamisel. Ta namreč poudarja dvoje: da je v Argentini razmeroma mnogo ljudi v visoko šolanih poklicih, premalo pa v srednjih, in da bi marsikdo laže živel svojemu pravemu ali srčnemu poklicu, ko bi ob njem imel še kakega krušnega. Glede na njegovega lastnega sina to pomeni, da bo laže v življenju filozofiral, ker si bo znal zaslužiti kruh v svojem drugem poklicu, s kleparstvom.

Ministrova misel je zanimiva in bi bilo o njej mogoče z raznih vidikov marsikaj povedati. Ko smo bili mladi, bi si tudi mi mo-

skosti samega smrtnega trenutka, ampak že v polnem soncu večnostne osveščenosti, zunaj mogočosti vsake pomote, tako rekoč v angelški samosvesti. S tega vidika nam postane tudi misterij odklonitve Boga — misterij pogubljenja — manj neznanski.

(Konec prihodnjič)

Alojz Rebula

gli pridobiti usposobljenost še v kakem bolj krušnem poklicu. Koliko laže bi nam po izselitvi bilo uživetje v nove razmere in koliko hitreje bi se mogli uveljaviti in osamosvojiti! A kaj takega je bilo takrat skoraj nemogoče. Saj ni bilo možnosti takega učenja. Tudi šolanec, ki bi se hotel izučiti kake obrti, bi v največ primerih moral iti v uk k rokodelcu, prestati vsaj tri leta vajenstva in druga tri leta pomočništva, da bi lahko postal mojster in smel opravljati obrt. Razen tega bi se moral bojevati proti vsem predsodkom, na katere bi zadel. Saj bi ga ljudje, pričeni z lastnimi starši in sorodniki, imeli vsaj za malo trčene-ga, če ne kaj drugega.

Zamisel argentinskega ministra pa je kljub temu zanimiva in moramo samo želeti, da se mu posreči jo ostvariti. Za to bo moral ustanoviti celo mrežo učilišč, v katerih si bo že šolan človek mogel v kratki dobi pridobiti še kakšno obrtno izvedenost. Minister namreč pač upravičeno meni, da si more človek, ki ima za seboj ljudsko in srednjo šolo, to hitro pridobiti. Potem pa bo minister moral še ljudi prepričati o vrednosti svoje zamisli. Najprej mlade, ki naj bi se po njej govori zamisli pripravili za življenje. Morda to niti ne bo najtež-

je danes, ko se mladina že prebujata v stvarnost. Teže bo z njihovimi starši; ne bodo razumeli, zakaj so otroka toliko let in največkrat z žrtvami pošiljali v šole, da bo potem obrtnik. Pri starejših ljudeh so tudi predsodki starejši in trši.

Še mlad sem nekje bral, da je bil znameniti slovenski jezikoslovec, frančiškan p. Stanislav Škrabec, tako ponižen, da je sam pometal svojo samostansko celico. Že takrat, in bili so drugačni časi, sem težko razumel, kakšne posebne ponižnosti bi bilo treba, da si frančiškanski menih ali čeprav vseučiliški profesor ali

kdorsibodi sam pomete svojo sobo. Danes, ko se je svet vendarle pomaknil malo naprej, ne razumem mladih šolancev, mladih vsaj po letih, če ne tudi po miselnosti, ki se bojijo prijeti za metlo, zlasti če bi jih kdo lahko videl. Živijo vsaj v dvojni zmoti; menijo, da so intelektualci ali razumniki že samo zato, ker so leta presedeli na šolskih klopeh in tam dobili kaka spričevala, in sodijo, da jim je kot takim metla ali kakršnokoli ročno delo v sramoto. Prepričani so menda, da metla spada le v roke čarovnic ali — mam. Pravi in resnični razumnik mora znati sukati pero, pa tudi metlo.

Upajmo, da bo minister našel mnogo zdravih, odprtih in res mladih mladincev, da bo znal preseči tudi druge ovire ter bo mogoč uresničiti svojo zanimivo zamisel! Čeprav tega nikomur ne želimo, nihče ne more jamčiti današnjim mladim, da jih ne bo kdaj zadela naša usoda ter jih tudi pognala po svetu. Tedaj jim bo zelo prav prišlo, če si bodo znali kakorkoli zaslužiti kruh.

Če „filozofom“ priporočamo, naj znajo biti tudi obrtniki, ne bi bilo napak, ko bi mogli tudi v pravih obrtnikih zbuditi malo zanimanja še za „filozofijo“. Obojim bi to bilo v prid; verjetno bi imeli manj filozofov, ki bi imeli oči le v oblakih, pa tudi manj obrtnikov, katerih glave bi bile zarite le v tvar ali zemljo.

Vinko Brumen

Za mladino za mladino

Zakon in družina

Ali je zakon res nerazdružljiv? Ali gre pri teh vprašanjih le za različne „družbene navade“? Od kod toliko nasprotujočih si mnenj glede pravic in dolžnosti zakoncev? Nasprotja niso posledica le različnih „navad“, marveč predvsem različnih svetovnih nazorov.

Liberalizem — gleda tudi na zakonsko zvezo s stališča, da je človek popolnoma svoboden, ter da ima pravico iskati in braniti predvsem svojo korist. Zato je za pristaše tega nazora ločitev zakona, prav kakor njegova sklenitev, izključno stvar obeh zakoncev. Državna oblast ima tako pri sklenitvi kakor pri ločitvi zakona le nalogo urejevalca in prič pri pogodbi, ki sta jo zakonca svobodno sklenila.

Marksizem — vidi v zakonu ustanovo, katere koristnost ali ne-

koristnost naj določi družba.

V končnih — utopičnih — oblikah komunizma ni prostora za družino, niti za stalne zakonske vezi med možem in ženo. Otroci naj bi bili vzgajani v državnih zavodih brez posega staršev. Vendar, dokler taka skrajna oblika komunizma ni mogoča, naj odloča država o tem, koliko je zakonska zveza ločljiva in do katere mere naj bo dopuščen vpliv staršev na vzgojo otrok.

V Sovjetski zvezi je državna oblast skrajja pospeševala anarhijo na področju družinskega življenja, kasneje je ista država odrejala neločljivost zakona, še kasneje pa je pričela ločitev zopet dopuščati — vedno pod vidikom trenutne družbene „koristi“.

Krščanstvo — poudarja, da mora biti vstop v zakon popolnoma **svobodna** odločitev zakon-

cev, a ta odločitev mora biti **odgovorna**, ker veže za vse življenje in ker nosi socialne — družbene posledice.

Zakon skleneta zakonca sama in pri odločitvi zanj sta jima priči **Bog in družba**.

Namen zakona je istočasno: medsebojna pomoč in osrečevanje (osebni namen) ter rodnja in vzgoja otrok (družbeni namen). V obeh primerih je potrebna **trdnost zakonske zveze**.

Da je zakonska vez lahko trdna, mora temeljiti na medsebojni **ljubezni zakoncev** in ne le na egoističnem iskanju koristi. (Varnost, užitek, premoženje, itd.).

Ljubezen hoče biti po svoji naravi **večna in rodovitna**. Zato je neločljivost zakona v skladu z zahtevami ljubezni.

Ljubezni nasproti stoji človeška sebičnost. Ta išče le osebnih ali skupinskih koristi. Sebičnost je v svojem bistvu: **nestalna in neplodovita**. Zaradi šibkosti narave, po izvirnem grehu ranjene narave, potrebujeta zakonca za vztrajnost še posebne **božje pomoči**. Zato je **krščanski zakon, poleg naravnega dogovora med možem in ženo — tudi zakrament**. To pomeni, da je naravni ljubezni, ki pomaga zakoncema na poti skozi življenje, pridružena še božja ljubezen in pomoč.

PRAVICE NEROJENIH OTROK

In kaj je s „pravico“ matere, da prekine otrokovo življenje

pred rojstvom? Je to umor ali ne?

Tudi glede pravice nerojenih otrok do življenja imajo sodobni svetovni nazori nasprotujoča si mnenja.

V sklopu **liberalnega svetovnega nazora** imajo starši **popolno svobodo** nad „svojimi telesi“. Nezaželen otrok ni v skladu s trenutnimi željami in navidezno „koristjo“ matere, zato mu ta sme življenje prekiniti — če to hoče. Pred rojstvom otrok nima pravic.

Po mnenju nekaterih pripadnikov istega svetovnega nazora, naj bi se otrokove pravice pričele sicer že pred rojstvom, a šele nekaj mesecev po spočetju.

Za pripadnike marksizma je vprašanje splava (aborta) ali rojstva, vprašanje državne zakonodaje, ki naj išče pri tem splošno **družbeno korist**.

Krščanski realizem, ki prizna Boga kot Očeta vseh rojenih in nerojenih, je tudi v tem primeru dosleden: otrok ima **pravico** do življenja od trenutka spočetja dalje.

Četudi je splav dovoljen v kaki državi — je to še vedno umor.

(„Boga je treba poslušati bolj — kakor ljudi!“)

Otrok je oseba — od prvega trenutka spočetja.

Kot oseba ima otrok pravico do: **življenja, spoštovanja in ljubezni**, starši pa istočasno odgovarjajoče dolžnosti.

Odgovorno očetovstvo in ma-

terinstvo pomeni: skleniti zakon in spočeti otroka v življenje šele, kadar mu moremo zagotoviti omenjene pravice. To je dolžnost staršev. Starši, ki ne bi ljubili še nerojenega otroka, bi ga s tem oropali, vsaj začasno, za **eno naj-cnovnejših pravic**, ki jih ima vsaka oseba: biti ljubljen. In otrok — oseba — čeprav še ne

rojen, to čuti.

Družina je osnovna družbena celica, ki temelji na ljubezni, zato je to kraj, kjer se poraja življenje.

Sebično koristoljubje, ki nasprotuje ljubezni, je prav zato pričetek družinske in družbene smrti — pa tudi osebne nesreče.

Marko Kremžar

v družini

EVANGELIJ — Z OČMI ZAKONCEV

Staranje zakoncev

Vsaka doba človeškega življenja ima svoje prednosti in seveda svoje težave. Obdobja zakonskega življenja niso izvzeta od tega pravila. Če je bil začetek zakona navadno težak, ker se je bilo treba nenehno prilagajati drug drugemu, tudi v nadaljevanju ni bilo lahko, predvsem zaradi nešteti težav, ki pridejo z otroki. Ko pa zakonca te težave nekako prerasteta, stopi pred njiju nova — staranje. Ne samo telesno, ampak staranje zakona samega. Kot da začenja razpada-

ti nekaj, kar sta vse življenje gradila. Otroci odhajajo in se morda vedno redkeje vračajo. Ni več pravega dela, ki sta se ga z leti kar navadila, in pred zakoncema lahko zazija nevarna praznina ali naveličanost. To je trenutek, ko bosta verna zakonca toliko raje vzela v roke evangelij.

Kaj pomaga

Jezus je začel razodevati svojim učencem, da mora iti v Jeruzalem in od starešin in velikih

duhovnikov in pismoukov veliko trpeti, da mora biti umorjen in tretji dan od mrtvih vstati. Peter ga je vzel v stran in mu začel braniti: „Nikakor, Gospod, to se ti ne sme zgoditi!“ On pa se je obrnil in Petru rekel: „Pojdi od mene, satan! V spotiko si mi, ker ne misliš na to, kar je božje, marveč na to, kar je človeško.“ Takrat je Jezus rekel svojim učencem: „Če hoče kdo priti za menoj, naj se sam sebi odpove in vzame svoj križ ter hodi za menoj! Zakaj, kdor hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil. Kdor pa svoje življenje zavoljo mene izgubi, ga bo našel. Kaj namreč človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi! Ali kaj bo človek dal v zameno za svojo dušo! Prišel bo namreč Sin človekov v veličastvu svojega Očeta s svojimi angeli in takrat bo vsakemu povrnil po njegovih delih (Mt 16, 21-27).

Sestop

Spominjava se zdravnika, ki je na duhovnikovo vabilo, če bo kaj prišel k maši, hudomušno odgovoril: „Ko bom upokojen. Takrat bo čas za to.“ Pa je umrl pred upokojitvijo... Najin zakon sestopa z zenita. Ne samo, da imava zdaj več časa. Tudi jasneje gledava na nekatere stvari in **začenja se nama marsikaj razodevati. Jezus, ki nama je vse življenje pomenil veliko, gotovo želi tudi v tem najinem obdobju kaj povedati. Toliko bolj se želiva**

vračati k njemu in njegovi besedi in ne odlagati tega na negotovi „pozneje“.

Trpljenje

Če gledava nazaj, vidiva, da sva res **veliko trpela**. Najprej tako, da sva si priborila najin zakon, ker so mu veliko nasprotovali. Potem se je začelo med nama. Precejšnja razlika v letih je med nama in nisva se hitro ujela. Saj še danes čutiva velike razlike, a sva jih sprejela in v glavnem prerasla. Ko so prihajali otroci, je bil res vsak za sebe blagoslov, a tudi vsak za sebe velik križ. Kot majhni so bili majhni križi, danes so veliki... Kaj je bilo nočno vstajanje ali bedenje ob njihovih boleznih, kaj težave z vzgojo na tem ali onem področju! Nobena stvar tako ne boli, kot če gledaš otroka, kako gre svojo pot, a ta pot nikakor ni dobra. V takih trenutkih doživljava **umor** najin角度 idealov, ki sva si jih nekoč zastavila.

Okolje

Tudi **starešine** tega sveta nama niso bili naklonjeni, svojega prepričanja nisva menjala. Ko so se menjali oni, naj bi se menjalo tudi najino gledanje, a se ni. In težave in nasprotovanja so se vrstila. Ne samo v najinem poklicnem delu. Celó v najino privatno življenje so se vtikali. Koliko sva jih slišala na račun najinega večjega števila otrok, ki so jih nama **branili**. Nekajkrat sva se

morala prav boriti za njihovo rojstvo. Skoraj sva podlegla njihovemu pritisku. Vedno sva bila zvesta Cerkvi, pa morava reči, da sva včasih trpela tudi od nekaterih **duhovnikov**, posebej pri spovedi. Kot da so imeli opravka z avtomati, a ne z ljudmi iz mesa in krvi sredi okolja, ki nikakor ni bilo naklonjeno vernim.

Človeško

Ob vseh zunanjih in notranjih preizkušnjah sva večkrat stokala pred Bogom in mu — kot sv. Peter — govorila, da se to ali ono **ne sme zgoditi**. Nisva razumela — in še danes marsičesa ne razumeva — zakaj se je moralo kaj zgoditi. Slišiva pa Jezusa, kako nama razlaga, da sva prevečkrat **mislila na to, kar je človeško**, in da to delava še zdaj. Preveč opazuje samo tisto, kar se vidi in kar se čuti zdaj, premalo pa se najin pogled ozira v prihodnost, ki ni samo v teh nekaj letih pred nama, ampak predvsem v Kristusovi večnosti.

Božje

Božji pogled prodira globlje in dlje od najine človeške kratkovidnosti. Zakaj nama je Bog poslal več otrok, kot sva jih načrtovala? Zakaj nisva nikdar prišla do svoje hiše, o kateri sva toliko sanjala? Zakaj se vrstijo zdravstvene težave druga za drugo? Zakaj gredo nekateri najini otroci tako čudna pota, pa sva jih vse enako vzgojila in — upava —

ne ravno slabo? Jezus sam zase pravi, da je **moral biti umorjen**. Zakaj? Ljubeča božja previdnost je izbrala to pot kot najboljšo. Verujeva, da je ista Ljubezen izbrala ali dopuščala ovinke desno ali levo tudi od najine naravnost začrtane poti.

Zgubiti

Katera doba najinega življenja je bila najlepša? Ko sva bila še zelo mlada in polna lepote, moči, načrtov, zdravja? Pa je bila ta doba polna tudi sebičnosti in zagledanosti vase. Je bil najin vrh tedaj, ko so se otroci razrasli in sva v njih gledala svojo večkratno ponovitev, obogatitev, razvoj in razrast? Ne, tudi to obdobje ni bilo najlepše, saj je bilo prehodno. A kar mine, ne more biti zares lepo! Kar zapovrstjo so se začele vrstiti mladeniške težave otrok, z njimi pa tudi najine, ker jim včasih nisva bila dorasla. Še posebej nisva vedela, kako jim približati tebe, Bog, ki si tako neizrekljiv in netipljiv sredi zmehaniziranega sveta. Zdaj, ko so skoraj vsi že popolnoma samostojni, se nama dozdeva, kot da počasi admirava in umirava. Je zdaj lepše? V nekem smislu morda res, ker se še nikoli nisva tako navezala drug na drugega in se še nikoli nisva imela tako trezno in resnično rada kot zdaj. Vendar, ko bi bila tudi ta najina doba le prehodna, kaj potem ostane od nje? Ali ni ravno to kažipot za dokončni raz-

cvet, za dokončno, najlepšo do-
bo življenja — za večno življe-
nje? **Kdor hoče svoje življenje
rešiti**, ga okameniti, se sredi živ-
ljenja ugnezditi, si to ali ono do-
končno zagotoviti, **ga bo izgubil**
in ga že izgublja.

Rešiti

Hoja za srečo ali z drugo be-
sedo hoja za Kristusom je —
očitno — na neki način hoja mi-
mo sebe, je v **odpovedi sebi**. A ne
zato, da bi sebe uničil, ubil, ampak
da bi se ovekovečil, da bi **vstal**
od vsega, kar dejansko u-
mira. Tudi Jezusu so vse uniči-
li, na koncu celo njega samega.
Življenje je izgubil. Kaj pa práv-
zaprav v najinem življenju od
vsega ostaja nama? Končno —
kaj bi pa še lahko naredila? Si
zgradila hišo, vilo, vikend? Ko-
mu bi to ostalo? Nama ne. Otro-
kom? Tudi njim ne za vedno. Ko-
liko otrok bi naj imela? Dva ali
šest? Kako to na koncu pravza-
prav ni važno, če sva storila,
kar sva mogla. Zdravi otroci so
veselje, a so tudi neka nevarna
brezskrbnost za naju in zanje.
Bolni so skrb, a tudi večja lju-
bezen in zrelost. Daljše ali kraj-
še življenje naju in najinih o-
trok je blagoslov in breme obe-
nem. Vprašanje je, kaj polagava
v najino življenje in v življenje
otrok in kako si ga bodo oni sa-
mi oblikovali. Še večje vprašanje
pa je, kam ga bomo — usmerili:
V grob ali v večnost?! Kako torej
z leti človeške vrednote stopajo

nekoliko v ozadje, ali bolje, do-
bivajo svoje pravo mesto prehod-
nih vrednot, božje pa se lažje po-
kažejo in uveljavijo. In te so za
vedno...

Kaj

Kaj torej od vsega v najinem
življenju ostaja, pa naj bo takšno
ali drugačno, bogato ali skrom-
no, zdravo ali bolno, dolgo ali
kratko? Samo dobrota in ljube-
zen! A dobrote in ljubezni brez
odpovedi, brez nekega krvavenja
umiranja, odpovedi, križa — ni.
In kolikor je vsega tega težke-
ga bilo in sva to več ali manj
sprejemala, **jemala**, toliko je bi-
lo tudi neuničljive dobrote in lju-
bezni v najinem zakonu in toliko
jo bo šlo z nama v večnost. Zna-
nec nama je pripovedoval o ma-
teri osmih otrok, ki je v domu
za ostarele večinoma samevala.
Pa se ni vznemirjala, ker je otro-
ci skoraj niso obiskovali. „Jaz
sem storila svoje in sem mir-
na!“ **Kaj torej pomaga**, če bi si
vse priborila, na to dobroto in
ljubezen pa pozabila? Če se pa
najina „zaloga“ ljubezni večja, se
najino življenje polepšuje iz dne-
va v dan, čeprav telo vene. **Za-
mene** za ljubezen — ni!

Povračilo

Nam vernim radi očitajo, da
delamo vse za plačilo. Za naju ne
moreva reči, da bi delala za to.
Vendar čim starejša sva, bolj ču-
tiva potrebo po nekem plačilu
ali **povračilu**. Končno pa — nihče

ne more delati za nekaj, kar nima za vrednoto. S tem samim pa že dela za plačilo. Za naju je Jezusova beseda, da **bo vsakemu povrnil po njegovih delih**, pogum in opozorilo.

Gospodar življenja — čudovit si! Poklical si naju v življenje in tudi po naju obudil otroke. Ve-

rujeva v tvojo ljubečo navzočnost sredi vsega lepega in težkega. Zaupava v tvojo dobroto, ki nama stoji ob strani. Daj, da te bova ljubila kot najljubšega prijatelja zdaj in ob času prestopa v večni zakon Ljubezni. Saj si ti Bog živih, ne mrtvih!

Vital Vider

Skrivnost ljubezni

(N a d a l j e v a n j e)

Skrivnost vsega življenja

„Ni dobro človeku samemu biti,“ pravi Bog v prvi Mojzesovi knjigi (2, 18). Ni mu dobro zaradi tega, ker ima v srcu ljubezen, a ta ga nagiba, da se daruje osebi, vredni ljubezni, da hrepeni po združenju z ljubečo osebo in po sreči skupnega življenja. Zaradi ljubezni je človek sam sebi nezadosten. Moškega in žensko vleče v življenjsko skupnost in v človeško polnost.

O zakonski skupnosti govori tudi Kristus: „Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se držal svoje žene in bosta oba eno telo“ (1 Mojz 23, 25). To besedilo nazorno opisuje moč ljubezenskega nagnjenja med moškim in žensko, ki sta drug drugemu po srcu zmerjena; ta ljubezen je večja kakor katerakoli druga zemeljska ljubezen. „Bosta eno telo“ pa pomeni, da medsebojna ljubezen napravi med možem in ženo najtesnejšo življenjsko skupnost, združuje njuni duši in telesi, njuno mišljenje,

hotenje in delovanje, ju poveže v sreči in nesreči do smrti, stori, da pripadata drug drugemu, skratka, napravi iz njiju enega v polnosti živečega človeka.

Iz dosedaj povedanega sledi, da je ljubezen poglavitni smoter zakonskega življenja, saj lahko samo ona napravi iz moža in žene „eno telo“. Ta smoter Sv. pismo še in še poudarja, posebno v pismu Efežanom (5, 25—33), kjer primerja ljubezen med možem in ženo ljubezni med Kristusom in Cerkvijo.

Ni čudno torej, da zadnji koncil imenuje zakonsko zvezo „skupnost ljubezni“ (Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu 47, 1). Opominja, da božja beseda večkrat poziva zakonce, „naj si v zakonu izkazujejo nedeljeno ljubezen... To ljubezen je Gospod blagovolil ozdraviti, spopolniti in dvigniti s posebnim darom milosti in nadnaravne ljubezni. Takšna ljubezen, združujoča človeško in božje, vodi zakonca k temu, da se prostovoljno

podarjata drug drugemu, kar se razodeva v nežnosti čustev in dejanj in prešinja vse njuno življenje; še več, ta ljubezen se ravno s svojim velikodušnim izvrševanjem spopolnjuje in raste“ (CS 49, 1).

Zato je potrebno, da se mož in žena združujeta res do dna svoje osebnosti. Ne samo na površju telesnosti! Srečati se morata v globini svoje duševnosti, celo v globini svoje nadnaravne in večnostne usode. Tak zakon bo potem res trden in enoten. Taka zakonca imata vse skupno: srečo in nesrečo, premoženje in stanovanje, dušo in telo, zlasti pa otroke.

To svojo skupnost po običaju izrazita tako, da si privzameta skupni priimek. A to je le običaj, ni predpisano ne po državnem ne po cerkvenem zakoniku.

Žal mnogi več ne vedo, kako globoko naj gre zakonsko združenje. Zakon jim je samo srečanje na površju: zaljubita se drug v drugega zaradi ljubke kretnje ali prijaznega nasmeha. V globini pa si ostaneta tuja. In ko se spremeni površje, ugasne tudi ljubezen, ki nima globljih korenin.

Pri pravih zakoncih pa je drugače. Začne se navadno prav tako na površju, toda ljubezen poganja korenine vedno globlje. Poroka jima ni konec medsebojnega zlivanja, ampak se šele po poroki začne prav razraščati njuna enotnost, ki je iz leta v leto večja in lepša, tako da na koncu res nista več dva, ampak eno.

Kot je rekel tak pravi mož, ko mu je umrla žena: „Naj se tola-

žim, kakor hočem; čutim pa, da me je od sedaj samo še polovica živega.“

DRUŽINA — ŠOLA LJUBEZNI

Človek je torej po svojem bistvu bitje ljubezni. Rojen je iz ljubezni očeta in matere, rojen za to, da se vključi v veliko družino božjih otrok, vesoljno skupnost ljubezni.

Včasih se je slišalo tudi kakšno drugačno mnenje: da je človek v prvi vrsti bitje, ki proizvaja, kmetuje, redi živino, obdeluje kamen, les, železo... Vse to delamo, a vse to nam je drugotno... Človek je najprej ustvarjen za ljubezen. Človek je oseba in ne more živeti za kaj manjšega kot je osebni odnos osebe do osebe.

A tega osebnega odnosa se bo zunaj družine komaj naučil.

Kaj če bi človek res rasel brez osebnih odnosov? Nemška revija „Erdkreis“ poroča o znanstveno neoporečnem dejstvu, ki kar z grozljivo jasnostjo pokaže, kaj pomeni za človeka družinska vzgoja. Znani so primeri, ko so divje živali ugrabile otroka in ga redile s svojimi mladiči. Tako so — poroča revija — v Indiji razkopavali neki volčji brlog. Pobili so že pet mladičev, kar skoči ven neko bitje, tako čudno, da so vsi obstali; takoj za tem pa še eno prav tako čudno bitje. Ko so ju po prvem presenečenju zgrabili, so ugotovili, da sta to dve deklici, ena stara kakšni dve leti, druga pet ali šest. Skakali sta po vseh štirih, lajali grizli... Hoteli so ju rešiti in so

ju oddali sestram na bližnji misi-
jonski postaji. Te so vse storile,
da bi ju vzgojile za ljudi. Vse za-
man. Ostali sta topi za vse človeš-
ko, brezčutni za vsako prijaznost,
lepoto, veselje, žalost, sploh nista
čutili potrebe po družbi ali igri.
Ena je kmalu umrla, druga je ži-
vela še nekaj let. S težavo so jo
pripravili do tega, da je znala s
čudnimi glasovi pokazati, da je
lačna. Nič več. Ni čutila nobene
navazanosti na kogarkoli, ne prija-
teljstva, ne užaljenosti ne sreče,
manjkalo ji je vse, kar dela člove-
ka res za človeka.

Poročilo se konča z ugotovitvijo:
Zdi se, da so človeški možgani v
prvih letih in še bolj v prvih me-
secih kot najmehkejši vosek, ki
nadvse rad sprejema vse vtise. Če
pa je ta čas zamujen, se ta „vosek“
strdi, sposobnost dojemanja se za-
pre in otrok je duhovno pohabljen
za vse življenje.

Ta primer predstavlja seveda
popolno skrajnost. Vsak dan pa
lahko opazujemo milejše oblike, ki
so še vedno neizrekljivo žalostne.
Koliko je pri nas otrok, ki so „mo-
teni“, ki se ne odzivajo povsem
človeško... Največkrat je temu
kriva pomanjkljiva vzgoja, po-
manjkljivi ljubezenski odnosi star-
šev do otrok in še prej staršev
med seboj.

Dobra družina je šola ne samo
človeške, ampak tudi božje ljubez-
ni. Ko otrok doživlja nesebično
ljubezen očeta in matere, se mu
odpre čut tudi za Boga, najboljša-
ga Očeta, ki nas ljubi prav po ma-

terinsko. Ko doživlja medsebojno
vdanost in povezanost staršev, iz-
kustveno spoznava lepoto take po-
vezanosti z drugimi ljudmi in še
bolj s samim Bogom. Tako mu ver-
sko, večnostno, nadnaravno postane
— naravno, preprosto, umljivo
in sprejemljivo.

GLAVNO IN POSTRANSKO

Včasih je bila družina obreme-
njena z mnogimi nalogami. Vse je
morala sama pridelati. Sejali so
pšenico, jo mleli in pekli kruh.
Oskrbovali so se z vso hrano. Sami
so predli in tkali, izdelovali obu-
tev in vsakovrstno orodje. Družina
se je kar dušila pod raznovrst-
nimi nalogami. Skrbeti je morala
tudi za zdravje in poklicno uspo-
sabljanje, za splošno in versko izo-
brazbo, za otroštvo in starost.

Ni čudno, da se je včasih kar iz-
gubila sredi teh nalog in pozabila
na prvi in glavni namen: omogoči-
ti človeku, da bo res človek.

Danes je družina razbremenje-
na. Nihče več sam ne izdeluje o-
butve in obleke, orodje kupujemo
v trgovini; prodajalne so bogato
založene, za zdravje skrbe zdrav-
stvene, za vzgojo šolske in druge
ustanove...

To je samo v korist družini, ki
bo zato vse svoje sile mogla neovi-
rano zastaviti za prvo in edino
nalogo — da bo namreč postala
ljubezenska skupnost. V njej bosta
zakonca doživljala svojo ljubezen
in na ta način rasla v svojo člo-
veško polnost. Ob njiju bodo enako
rasli novi ljudje, njuni otroci.

Znani bogoslovni strokovnjak Bernhard Haering lepo pravi: „Žareče oči prvoobhajancev brez besede pripovedujejo, česa otroci pričakujejo od staršev: vere in večnega življenja, ljubezni in svetosti brez kakršnekoli omejitve“.

ČE DRUŽINA ODPOVE

V ZDA so v 25 državah preiskali preteklost 18.000 zločincev. Od tega jih je 15.000 — več ko 80% — izhajalo iz nenormalnih družin. Boleče so doživljali ozračje sovraštva, nezaupanje, spodkopavanje ugleda drugega roditelja; za razočaranje v detinstvu so se maščevali nad družbo tako, da so šli po poti zločina.

Takih nesrečnih otrok je v ZDA morda kakšnih 20%, od njih pa izhaja 80% zločincev.

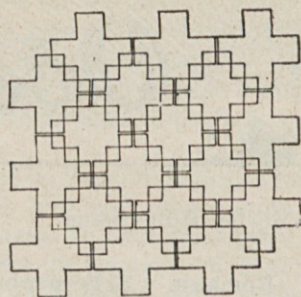
Kakor povsod po svetu, kriminal narašča tudi v Jugoslaviji. Žalostno je to, da najhitreje narašča mladostniško prestopništvo: po uradnem merilu od l. 1961—69 za dva in polkrat, za 250%.

Smemo za to dolžiti naraščajoče število ločitev? Vsa leta po vojni je to število pri nas naraščalo in je že preseгло 20.000 razporok na leto. To bi v petih letih zneslo več kot 100.000; v 40 letih, kolikor poprečno traja zakon, blizu milijon ločenih parov — z dvema milijonoma ločencev in najmanj dvema milijonoma otrok brez družine.

Lahko si predstavljamo, kakšno eksplozivno nevarnost nosijo v sebi te številke.

(Bo še)

(Slov. medškofijski past. svet)

...Kaj bi se bal
in bil v skrbeh
v tej oddaljenosti
in tujini mest!
V sebi imam moči zemlje
in moči mojih ljudi;
v meni je mir
vseh božjih poti
in rešilnost turških znamenj,
molitve kmečkih hiš.

Protistrup
iz kočevskih gozdov imam,
zmes silnih dreves in kamna sem,
divjih rož,
črne prsti,
v kateri se še pozna kri.

Rešitev je v smeri prihodnosti,
v mladini,
v spoznanju slave slovenstva,
v kulturi skupnih domov
za obstanek
proti ognju.

Bili so pusti dnevi in viharni,
ko družno nas je pripeljala pot
v te kroge...

France Papež

(iz dramskega poema
Atlantski kresovi)

Oče Damiijan

Wilhelm Hünermann

Romanje v Scherpenheuvel

Dolge pisane svilene zastave so plapolale vzdolž reke Dyle ob poti, ki drži v Scherpenheuvel, in za njimi je romala beda. Trudni in razgreti so ljudje vlačili svoje trpljenje, da bi pri Naši ljubi Gospe našli tolažbo. Nebo je bilo en sam temnomoder plamen. Izsušene ustnice so s težavo izgovarjale molitev. Za vsakim korakom se je dvignil oblak prahu.

Vso težo tega utrudljivega romanja pa so ljudje radi prenašali, da bi le milostna Mati imela za vsakega besedo tolažbe in bi jim pomagala.

„Da bi moj otrok spet ozdravel! Da bi moj otrok ozdravel!“ je neprenehoma šepetala neka žena. Njene oči so bile polne strahu in upanja.

Mlada kmetica poleg nje je tiho molila za srečen porod.

„Potolaži me, Mati, potolaži!“ je moledovalo dekle, ki je zgubila fanta in zdaj v srčni bridkosti ni vedela druge poti kakor k Materi.

Na koncu procesije je neka kmetica v vozičku peljala bolnega moža. Pot ji je curkoma lil s čela. Kmet je tiho stokal predse.

Sedmič sta že romala k Naši Ljubi Gospe. Nekoč se gotovo zgodi čudež, ali pa bo Mati s sedmerimi meči, polna bolečin, vlila novo upanje v srce. Upanje je vedno živelo v njih. Kadar ni bilo nobene druge pomoči, kadar zdravnik ni poznal nobenega sredstva več, kadar se je hotel obup kakor črni ptič vgnezditi v duši, je ostalo vendarle še eno: pot k Materi.

Tu in tam je bil med procesijo nesrečnih tudi vesel romar. Romal je v Scherpenheuvel, da se Materi zahvali za milost in uslišanje.

To leto je romalo veliko kmetov. Zaskrbljeni so bili. Že več tednov ni niti kapljica padla na zemljo. Mlada setev je ovenela.

Kmet Franc de Veuster je otožno gledal po žarečem polju.

„Vse je suho, vse požgano,“ je rekel mlademu, krepkemu fantu, ki je stopal ob njegovi strani. „Ne bomo imeli krme za živino in ne kruha za ljudi. Lačni bomo letos, Jožef!“

„Na poti k Materi smo,“ je odvrnil fant. „Božja mati lahko pošlje dežja v deželo. Moliti moramo, oče!“ In spet so se njiju glasovi zgubili v enakomernem mrmranju rožnega venca.

Že pred dvema letoma je Jožef odrastel šoli. Od tedaj je pomagal očetu pri delu na polju in v trgovini s semeni, s katero se je kmet de Veuster mimogrede ukvarjal. Njegove roke so postale močne. Udje so se mu nategnili in okrepili. Očeta in brate je prerastel za celo glavo. Nad sto kilogramov težko vrečo žita je smeje vrgel prek močnih ramen.

Jožef je postal kmet, kmet z dušo in telesom, kmet, ki ljubi svojo zemljo, ki jo goji in neguje kot lastnega otroka.

Revna je stepna gruda. Kot velikan se mora kmet boriti z njo za vsakdanji kruh. Ni koščka zemlje, katere ne bi vedno znova oplodil z znojem napornega dela in ki bi ga ne bila oče in ded prav tako posvetila v potu svojega obraza. Zato so tla sveta in domača. Človek postane s to zemljo eno, vanjo požene korenine kakor drevo. Nikoli se ne bo iztrgal iz njenega objema. Na njej bo živel in vanjo bodo položili izmučeno telo k večnemu počitku. Trdi, žilavi so brabantki kmetje. Vendar mati ne čuje nežneje nad svojimi otroki kakor ti kmetje nad svojim poljem. Na svečnico se prične delo in z delom se pritihotapi skrb, ki se ne umakne, dokler ni povezan zadnji snop.

Med njivami stoje križi in se lesketajo Marijina znamenja. Nad vsakim klasom počiva prošnja molitev. Nad zlatimi polji še trepeče glas zvončkov, se dviga vonj iz srebrne kadilnice in se svetli-

ka blesk monštrance, iz katere je Bog na praznik svetega Rešnjega telesa blagoslovil zemljo.

Kmečko delo poganja korenine v zemljo in obrača poglede k nebesom.

Jožef de Veuster je postal kmet. Zato je bilo tudi njemu hudo zavoljo ovele in razžejane setve.

„Grem in prevzamem ženi voziček, na katerem pelje hromege bolnika!“ je rekel.

„Prav, Jožef,“ je odgovoril oče

Žena se je sprva branila. Misli-la je, da ni prava božja pot, ako svojega moža ne pripelje sama v Scherpenheuvel. Jožef pa ji je znal tako lepo prigovarjati, da mu je končno le prepustila voziček in si globoko oddahnila.

Procesija je šla dalje skozi prah in vročino.

Samo Tereza Kistemackers je romala iz čistega duhovnega veselja. Govorili so celo, da si je v čevlje nasula graha. A za trdno tega niso vedeli. So pač tudi take vrste ljudje na svetu in si po svoje služijo nebesa. Veliko poti vodi k Bogu.

Trudni in zaprašeni so romarji prišli v Scherpenheuvel. Z mogočne kupole, ki se dviga nad svetiščem, so zapeli zvonovi Mariji v pozdrav. Ko je Jožef zagledal pred seboj lesketajočo se cerkev, je tako živo občutil, da gre k prestolu milostne Matere kot še nikoli.

Tudi iz drugih krajev so prišli številni romarji. Ko je Marija s prestola gledala na svoje otroke,

ji je iz oči sijala milina in okrog ustnic ji je igral smehljaj, kot bi hotela reči: „Le bliže k meni, saj vem, po kaj ste prišli. Pomagala vam bom. V roki ne držim zaman milostnega žezla in pod mojim plaščem je dovolj prostora za vsjo bedo.“

Dobro je, da so na svetu kraji milosti, kajti tam zaživi v ljudeh upanje.

Žena, ki je molila za bolnega otroka, je dobro vedela, da bo ozdravel. Zapuščena deklica se je razjokala pred sliko Matere. Solze so dobro dele njenemu srcu. Mlada žena, ki je prosila za blagoslov pri porodu, se je s trdnim zaupanjem vračala domov. Bolni kmet ni več čutil bolečin. Naša ljuba Gospa je znala vse potolažiti in v srca vseh je vlila novo upanje.

V dolgi vrsti so se ljudje preriivali k milostni podobi. Potrpežljivo so čakali trenutka, da pokleknejo pred božjo Mater. Čakati pa ni bilo težko, saj so lahko premišljevali, kaj naj ji povedo.

Jožef de Veuster je vedel, da mora prositi dežja za svoje polje. Mati v beli obleki in sinjem plašču bo gotovo rada poslala nekaj belih oblakov. Za to ni bilo treba iskati besed.

Prišla je vrsta nanj. Zdrknil je na kolena pred Našo ljubo Gospo, pred katero so gorele številne sveče. Zdaj ga bo za trenutek poslušala.

„Sveta Marija! Ne dopusti, da polje od žeje umre! Ne pusti, da

setev ovne. Pošlji dežja, čas je, Marija!“ Nenadoma pa se mu je zazdelo, kot da sploh ni prišel prosit dežja za polje, temveč ga je pripeljala k Materi neka povsem druga stiska. Ali ni tukaj spet zazvenel glas, ki ga je bil nekoč slišal pri prvem obhajilu in ki je vedno znova odmeval v njegovi duši kakor glas zvona, ki vabi: Pridi! Hodi za menoj? Ne, Jožef ni pozabil tega glasu! Toda kadar je od ranega jutra do trde noči delal v hlevu in na polju, tedaj se je Jožef temu spet nasmehnil in si mislil: „Ah, kaj! Jaz sem kmet!“

Pred Marijinim oltarjem pa je sklenil roke in molil: „Mati, ako hočeš, bom zapustil polje in hodil za Njim!“

Zdaj je Jožef moral vstati. Veriga romarjev je potiskala dalje.

Jožef je nato z očetom šel v gostilno „Pri svetem Ambrožu“, kjer sta pojedla brašno in spila zraven vrček piva.

Ko sta se zvečer vračala domov, je silna vročina že popustila. Vendar je bilo modro nebo še vedno brez najmanjšega oblčka. Po večerju je Peter Winkelmohlen stekel pred vrata, obliznil kazalec, ga držal v zraku in zaklical:

„Veter vleče proti zahodu. Dež bo, Baas!“

„Bog daj in Naša ljuba Gospa,“ je dejal kmet in prižgal debelo svečo pred križem in sliko žalostne Matere božje.

Kljub utrudljivemu romanju je Jožefa mučil nemiren spanec.

V scherpenheuvelski cerkvi so še vedno gorele sveče.

Mati božja je ljubeznivo gledala fanta in njen glas je klical:

„Jožef, ti ne stojiš na pravi nji-vi. Drugo polje te čaka!“

Zagledal je ogromno žitno polje, veliko kakor morje in zrelo za žetev. In zaslišal je božji glas:

„Žetev je obilna, toda delavcev je malo. Pojdi tudi ti na mojo njivo!“

In božji glas je izzvenel v bučanje tisočerih orgel in zvonov ter udarcev kladiva, ki je nabijalo na nakovalo:

„Pojdi tudi ti na mojo njivo!“

Božji glas je postal vihar, orkan, peneče, bučeče morje:

„Pojdi tudi ti na mojo njivo!“

Ogenj je padel z neba in z zublji objel zemljo. Božji glas se je spremenil v presekanano grmenje:

„Pojdi tudi ti na mojo njivo!“

Iznenada je Jožef planil kvišku. Izbo je napolnjevala medla svetloba. Hipoma je plamen raztrgal dremajoč sij. Grom je pretresel hišo. Sveti križ božji, kakšna nevihta!

In že so prve kaplje udarile na okno.

Dež! Dež!

Jožef je v trenutku skočil iz postelje.

Dež! Dež! O Bog, tvoje nevihte blagoslavlajo in tvoje grmenje diha dobroto in tvoji bliski so plameni tvoje milosti! Na bose noge si je Jožef nataknil cokle.

Dež! Veliki Bog, zahvaljujemo se ti!

Jožef je pozabil na sanje, Bog je

blagoslovljal njivo! Vriskaje je zdirjal na plano. Okrog njegove glave je plesala nevihta. Toda Jožef de Veuster se je smejal, smejal in kričal!

Tekel je na polje. Tu je poganjala setev in se upogibala pod blagoslovom, ki je padal z neba. V njegove bilke se je vračalo življenje. Jožef je dirjal čez rjave razore.

Mokra zemlja je ječala pod njegovimi stopinjami.

Dež! Življenje! Življenje!

Obe roki je fant zarinil v zemljo, nato pa se je smejal rjavi kaši, ki je odtekala iz njegovega prgišča.

Veliki Bog! Rešil si mi polje! Umirajočemu sadu si dal novo življenje! Zahvaljujem se ti!

Razprostrl je od prsti umazane roke, dvignil glavo in odprl usta, da mu je dež lil vanje. Željno je pil.

Bliski so mu slepili vid.

Ko je hotel steči naprej, je padel na zemljo. Cokle so obtičale v blatnih tleh. Toda Jožef se je smejal:

„Hočeš me prikleniti nase, prijateljica! Zemlja, nikoli me ne boš izpustila. To je moje polje!“

Nato je spet planil kvišku, zdirjal čez travnik, se z mogočnim skokom pogнал prek vrtno seči in klical:

„Dež! Dež! Bog blagoslavlja moj svet!“

Jožef je odprl vodnjak, potegnil k sebi drog z vedrom, ga napolnil, dirjal v hlev in govedi nalil vode v korito.

„Pijte! Pijte! Dovolj je vode!“
je kričal. „Nebo pada na zemljo.“

Napojil je žejno živino.

Kmalu je bila vsa hiša pokonci.

Fantje so ropotali v čumnati.
Mati pa je klicala:

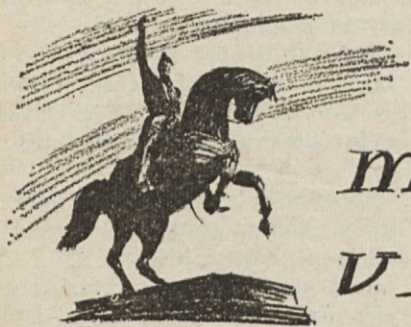
„Pojdite v izbo. Prižgati moramo
blagoslovljene sveče!“

Kmet je klečal pred velikim kri-

žem na dvorišču. Ni znal moliti z
besedami. Solze so mu tekale po li-
cich in se spajale z deževnimi kap-
ljami.

Ko je Jožef kasneje molil jutra-
njo molitev, je rekel:

„Ljubi Bog! Polje in jaz sva e-
no. Zemlja me ne bo izpustila. Tr-
dno me drži. Sam si videl. Jaz
sem kmet!“

med nami v Argentini

Slovenski dan

Na belo nedeljo, 26. aprila, je bil pod okriljem društva Zedinjena Slo-
venija in v organizaciji „Našega do-
ma“ v San Justu „26. Slovenski dan“.
Ob 12. uri je bila v sanjuški stol-
nici slavnostna sv. maša. Msgr. An-
ton Orehar je v pridigi govoril o
nalogah člana slovenske verske skup-
nosti v Argentini v današnjem času.
Med mašo je pel sanjuški mladinski
zbor pod vodstvom Andreja Selana.
Stolnica je bila polna rojakov iz
vseh predelov Velikega Buenos Ai-
resa. — Skupno kosilo je bilo v pro-
storih Našega doma. Pod geslom
„Bog živi ves sovenski svet!“ je bil
kulturni program, ki se je začel ob

petih popoldne. Napovedoval ga je
kulturni referent ZS Frido Beznik.
Po pozdravnih besedah predsednika
ND Marjana Bogataja in vseh pred-
sednikov slovenskih krajevnih domov
je imel slavnostni govor predsednik
ZS arh. Jure Vombergar. V folklor-
nem prizoru, ki so ga pod vodstvom
Toneta Oblaka (on je napravil o-
gromno slovensko scenografijo) in
sodelovanjem Betke Vitrih, Janeza
Bitenca, Iva Smrdela, Stanka Jere-
biča, Andreja Selana in drugih je
nad 150 nastopajočih s folklornim
plesom, pesmijo, igranjem in besedo
predstavilo slovensko velikonočno
slavje in žegnanje. Ves prizor je bil
do potankosti skrbno pripravljen in
brezhibno izvajan.

Dužnopastirska „misija za Slovence v škofiji San Justo

V škofiji San Justo, ki šteje 1.200.000 ljudi, živi izmed vseh argentinskih škofij največ Slovencev, ki so se naselili po drugi svetovni vojni. Doslej so imeli dve verski središči: eno v San Justu, drugo pa v Ramos Mejiji. 14. aprila je krajevni škof msgr. Carreras za vse Slovence v škofiji ustanovil posebno misijo, kar odgovarja narodni župniji. V navodilu za dušno pastirstvo izseljencev, ki ga je izdala Papeška kongregacija za škofo 22. avgusta 1969, beremo: „Izseljenski duhovnik, ki mu je zaupana misija z dušno pastirsko nalogo, ima lastne pravice enake župniku.“

Vodstvo naše prve narodne misije za dušno pastirstvo je škof msgr. Carreras poveril msgr. Antonu Oreharju, delegatu za slovensko dušno pastirstvo v Argentini, za njegova pomočnika pa je imenoval dosedanja dušna pastirja za Slovence v škofiji: Alojzija Starca v San Justu in Jožeta Škerbca v Ramos Mejiji.

Romanje v Luján

Drugo nedeljo v maju, 10. maja, smo romali v Luján. Dan je bil oblačen in delno deževen, vendar se je kljub temu zbralo približno tako veliko število rojakov kot druga leta. Vse dopoldne je spovedovalo več slovenskih duhovnikov. Romarska maša je bila ob 10. uri. Z msgr. Antonom Oreharjem je somaševal lazarist Zdravko Pogorelec, asistiral je diakon s Koroškega Jože Marketz,

mašne dele pa napovedoval salezijanski bogoslovec Jože Repovž. Msgr. Orehar je v pridigi govoril o verni družini, ki je temelj naše skupnosti, in evharističnem življenju. Med mašo je mogočno ljudsko petje spremljal na orglah organist Gabrijel Čamer-nik. Skoraj vsi romarji so prejeli sveto obhajilo. Popoldanska pobožnost se je začela ob dveh. Zavoljo slabega vremena ni bilo procesije okrog trga pred baziliko, ampak se je procesija s podobama lujanske in brezjanske Marije, ministranti, otroki, narodnimi nošami in duhovniki razvila le znotraj svetišča. Za petimi litanijami Matere božje, posvetilno molitvijo, zahvalno pesmijo je bil blagoslov z Najsvetejšim in za sklep pesem Marija, skoz življenje. Lujanski župnik je omejil čas za pobožnost na eno uro, zato je odpadel tudi govor.

Poleg rojakov iz vseh okrajev Velikega Buenos Airesa so se romanja udeležili tudi zastopniki iz Rosaria, Miramara in Bariloč.

Žegnanje v Slovenski hiši

V nedeljo 24. maja, na god Marije Pomagaj, je bilo v Slovenski hiši žegnanje. Ob 11.30 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za žive in rajne dobrotnike cerkve. Z msgr. Oreharjem so somaševali slovenski dušni pastirji. Msgr. Orehar je govoril o pobožnosti do Matere božje in o naših zasebnih in skupnih potrebah, v katerih se obračamo na Marijo. Cerkev Marije Pomagaj je duhovno središče slovenske skupno-

sti v Argentini. Med mašo je pod vodstvom dr. Julija Savellija prepeval Gallus. Skupno kosilo je bilo v veliki dvorani Slovenske hiše. Po kosilu je g. Vencelj Rijavec, ki dušnopastirsko deluje že skoraj 30 let v Ekvadorju, ob diapozitivih predstavil svojo faro in delno tudi deželo Ekvador. Za njim je msgr. Orehar podal kratek zgodovinski prikaz Slovenske hiše in cerkve Marije Pomagaj ter njeno finančno stanje. Ob 16. uri je bila pobožnost v cerkvi: pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim.

Molierov „Žlahtni meščan“

„Slovensko gledališče Buenos Aires“ je uprizorilo v Slovenski hiši v režiji Maksa Borštnika Molierovega „Žlahtnega meščana“. Predstave so bile 1., 2. in 3. maja. Igrali so Borštnik, Kristina Jereb, Maruška Batagelj, Mari Makovec, Marko Fink, Blaž Miklič, Tine Kovačič, Milka Pezdirc, Ljuzje Rezelj, Anica Arnšek, Milan Magister ml., Darjan Šifrer, Tine Debeljak ml., Jure Golmajer, Franci Šturm, Marko Rezelj, Marjan Žerovnik, Zalka Arnšek in Stanko Jerebič. Sceno je zamislila Veronika Fink, maske pa Frido Beznik.

Obletnica v Carapachayu

V nedeljo 3. maja je Slovenski dom v Carapachayu praznoval svojo 21. obletnico. Ob 11. uri je bilo dviganje zastav in sprejem gostov, ob 11.30 je msgr. Orehar opravil sveto daritev in med njo govoril o smislu in potrebnosti naših ustanov in naše-

ga sodelovanja v njih. Med mašo je pel zbor iz San Martina pod vodstvom Vinka Klemenčiča. Veliko udeležencev je ostalo na skupnem kosilu. Ob 16.30 je bil kulturni program, ki ga je povezoval Aleksander Pirc: pozdrav slovenski zastavi — odrski prizor v izvedbi deklet in fantov, pozdrav predsednika Doma Edija Škulja, slavnostni govor Božidarja Finka, folklorni ples deklet, nastop šolarjev Jurčičeve šole, zbor iz San Martina in Instrumentalnega ansambla.

Meddobje XVII, 4

Izšla je 4. številka XVII. letnika „Meddobja“ kot 109. publikacija SKA. Njena vsebina je naslednja: France Papež: Un buen escrito. Poezija in proza: Papež: Atlantski kresovi; Vinko Beličič: Predpolnočna ura; Vladimir Kos: Velika noč v zalivu Minami Bóso; Milena Merlak: Pesmi; Ted Kamolc: Vlak v Pater nion; Kos: Od molka do molka. Razprave: Mirko Gogala: Od Medellina do Pueble; Tine Debeljak: Mirko Javornik - pisatelj; Emil Ciawlowski: Začrt književnosti v zahodni Beli Rusiji, z dodatkom pesmi (prevod T. Debeljaka). Kronika: Dejavnost SKA v Argentini v letih 1978-80. Umetniška priloga: akad. slikar France Gorše: sohe v vrtu slovenskih kulturnikov v Svečah v Rožu. Uredil France Papež.

20-letnica v San Martinu

V nedeljo 17. maja je slovenska skupnost v sanmartinskem okraju

Novice

IZ SLOVNIŠČINE

Nadžkof Šuštar o slovenskem duhovniku

Med krizmeno mašo v ljubljanski stolnici je nadškof Šuštar dejal med drugim: „Prepričan sem, da so si tudi v davni in nedavni zgodovini slovenskega naroda domala vsi slovenski duhovniki iskreno prizadevali in zavedali darov: spoznanja,

proslavila 20-letnico blagoslovitve Slovenskega doma v San Martinu. Slavje se je začelo ob 11.30 s sveto mašo v zavodu nasproti Doma, ki jo je daroval delegat msgr. Orehar. V pridigi je razvijal misli o pravih usmerjenosti naših ljudi in ustanov. Med mašo je pel Slovenski pevski zbor iz San Martina (Vinko Klemenčič). Skupno kosilo je bilo v Slovenskem domu. Kulturni program ob 16. uri je zajel: nastop učencev šole škofa Rožmana (Katica Dimnik in Marjeta Boltežar), govor predsednika Doma Franca Fajfarja, nastop deklic iz Churruke (Ivanka Petkovšek), zborna deklamacija mladine (Lojze Rezel), nastop mladinskega okteta (Rok Fink), ritmična vaja (Lučka Smersu) in za sklep nastop Slovenskega pevskega zbora.

moči in zgodovinskih pogojev, ki jih je postavil Bog, da bi zanje veljala beseda iz evangelija. O namenih, odločitvah in neuspehih more soditi le Bog. Naša naloga danes pa je, da se tem bolj zavedamo, kako so oči vseh uprte v nas, kako bomo izpolnili svoje poslanstvo. Eni so polni pričakovanja in upanja, prijateljstva in ljubezni, pri drugih je nezaupno presojanje, odtujenost, nasprotovanje...

Priznajmo sicer, da smo slabotni in grešni ljudje, a povejmo jasno in iz prepričanja, da smo vendar polni dobre volje.

Poslani po Očetovi odločitvi ureničujemo svojo nalogo, „potem naj bodo oči vseh uprte v nas, naj nas presojujejo ali celo obsojajo, naj nas hvalijo ali odklanjajo, za nas je vedno odločilno, da ostanemo zvesti ospodovemu klicu in njegovemu poslanstvu.“

Duh Gospodov je z nami, poslani smo po Svetem Duhu!

Obisk kardinala Königa

Od 4. do 6. maja je na povabilo nadškofa Šuštarja obiskal Slovenijo

dunajski nadškof kardinal dr. Franz Kōnig. Visoki gost je med bivanjem v Sloveniji obiskal Brezje in Bled, Pleterje, Stično in Novo mesto, maševal v stolnici ter se srečal s profesorji teološke fakultete, z bogoslovci in najožjimi sodelavci ljubljanskega nadškofa. Ločeno so kardinala sprejeli tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, predsednik RK SZDL Mitja Ribičič in predsednik republiške komisije za odnose z verskimi skupnostmi Dušan Šinigoj.

Kardinal je bil dolga leta predsednik Tajništva za neverne in je imel stike z mnogimi deželami, tudi s Kitajsko in Sovjetsko zvezo. V Sloveniji se je hotel pogovoriti s strokovnjaki za ateizem o posebnostih ateizma v Jugoslaviji, o odnosu do režima.

„Udeleževal sem se pogovorov o ateizmu za okroglo mizo... Zbrani smo bili ljudje različnih pogledov, laiki z leve in liberalno misleči. O zastavljenih temah smo govorili sproščeno in odkrito. Zvrstila so se vprašanja o ideologiji, filozofiji, socialnem položaju, o religiji... Vse je bilo zgolj na teoretski ravni. V prakso se nismo spuščali.“ Tako je prof. Tone Stres nakazal kardinalu Kōnigu jugoslovanski dialog med ateisti in kristjani.

Kardinal je dejal, da je kot vođa Tajništva za neverne iskal dialog s predstavniki češkoslovaške, madžarske, poljske in Sovjetske zveze. Odgovorili so mu, da o teoretičnih in praktičnih stvareh nima pomena razpravljati, pač pa zelo priporočajo,

naj bi Tajništvo za neverne spodbujalo vernike, da bi si vsi skupaj prizadevali za izgradnjo socializma. Rekli so tudi, da imajo že izoblikovan svoj socialistični nauk, razpravljanja o religiozni sociologiji pa zanje niso zanimiva.

Jubilejno srečanje „mavričarjev“

Za jubilejno 10. leto, kar je začela izhajati otroška revija „Mavrica“ pri tedniku „Družina“, se je okrog 1400 otrok, bralcev „Mavrice“, zbralo v Marijinem svetišču na Ptujski gori. Mašno daritev je ob večjem številu somaševalcev vodil mariborski škof dr. Franc Kramberger, „pirhe“ za zasluge pa je mladim mavričarjem podelil glavni urednik Mavrice župnik Jože Bertoncej.

Tržaški romarji na Brezjah

Nad 800 tržaških Slovencev je s svojimi 15 duhovniki in škofom Lorencom Bellomijem 25. aprila priromalo v Marijino svetišče na Brezjah. Romarje je na Brezjah pozdravil škof Lenič. Škof Bellomi je med mašo govoril v slovenščini. Cilj romanja je bil, da bi pri brezjanski Mariji molili za duhovniške in redovniške poklice, utrdili v sebi vero in vzljubili življenje ter izrazili solidarnost s Cerkvijo, ki se bori proti splavu.

Pastoralni-študijski dan

20. maja je bil na Teološki fakulteti pastoralno-študijski dan. Tema dneva je bila: „Duhovna gibanja in duhovnosti v Cerkvi“. O novozaveznih

načelih za ohranjanje edinosti v Cerkvi je govoril Rafko Lešnik, Franc Perko je kratko predstavil nekatera duhovna gibanja in duhovnosti v Sloveniji, France Oražem pa je govoril o vrednotenju duhovnih gibanj in duhovnosti.

Novi provincial slov. jezuitov

Jezuitski general Arrupe je 30. marca 1981 imenoval za novega provinciala slovenske jezuitske province p. Jožeta Kokalja, dosedanjega člana zambijske viceprovincie. Kokalj je bil rojen v Ljubljani 1929, v duhovnika posvečen pa 1956 v Zagrebu. Od 1956 je odsoten iz Slovenije. Najprej se je v Angliji pripravljaj na misijonski poklic, potem pa misionaril v Zambiji. Zadnje čase je vodil glavno župnijo v Lusaki v Zambiji.

Teološki tečaj

Letošnjega dvodnevnege teološkega tečaja v aprilu se je udeležilo veliko število slovenskih pastoralnih delavcev, predvsem duhovnikov, v Ljubljani nad 300, v Mariboru nad 100. Zvrstilo se je 5 predavateljev: Franc Perko (Zgodovina Cerkve v šolskih učbenikih), Franc Rode (Cerkev in država v prvih stoletjih), Metod Benedik (Redovništvo v službi Cerkve), France Dolinar (Cerkev in svoboda v moderni dobi) in Anton Ožinger („Mračni srednji vek“). Rode: „Država ne sme zaslužnjevati Cerkve, ta pa si ne sme prisvajati državne oblasti“. Ožinger: Kdor govori o „mračnem srednjem veku“

je podcenjevalec zgodovine, stvari presoja šablonsko, s predsodki, razkriva svojo nevednost. — Pogovori po predavanjih so pokazali, kako se morajo pastoralni delavci soočiti s pogostnimi „žaljivimi, ranljivimi in bolečimi“ pojavi v slovenski „socialistični“ družbeni stvarnosti, ki zlasti v mladem rodu ustvarjajo zmedo, ko se jim v popačenih oblikah prikazuje Cerkev v naši davni in nedavni preteklosti.

Zasedanje škofovske konference

30. aprila so v Zagrebu jugoslovanski škofje končali redno spomladansko zasedanje, ki je trajalo 3 dni. Pretresli so nekatera najbolj pereča vprašanja, s katerimi se srečuje Cerkev v SFRJ. V središču pozornosti škofov je bil trenutni položaj, v katerem se je znašla Cerkev. Po temeljitem pretresu vseh vprašanj so škofje ocenili, da morajo na nekatere stvari javno odgovoriti, ker bi molk pomenil hudo napako. Zato so na seji že pri prvem tajnem glasovanju soglasno sprejeli izjavo, ki jo objavljamo na drugem mestu.

Med drugim so škofje govorili o poplavi nudizma. O tem vprašanju so razpravljali že na jesenskem zasedanju škofovske konference, toda vsa stvar je dobila tolikšen obseg, da so škofje prisiljeni zavzeti stališče ter z žalostjo ugotoviti, da se moralne koristi ljudi zavestno žrtvujejo zaradi večjega gmotnega dobička.

Z velikim zanimanjem so škofje

sprejeli informacijo o vsebini papežev-ve poslanice šefom držav, v kateri je poglavar katoliške Cerkve spregovoril o verski svobodi v zvezi s sklepno listino helsinške konference in zasedanjem konference za evropsko varnost in sodelovanje v Madridu. Ker so Združeni narodi razglasili leto 1981 za leto prizadetih in invalidov, se bo v skrb za prizadete vključila tudi Cerkev, škofje pa bodo napisali posebno pastirsko pismo.

Jugoslovanski škofje so apostolskemu sedežu predložili imena kandidatov za člane tajništva za neverne, komisiji „Iustitia et Pax“ pa so predložili seznam vprašanj, ki bi jih lahko papež obdelal v vsakoletni poslanici za dan miru.

V litanijah vseh svetnikov bomo odslej takoj za svetim Benediktom molili: Sveta Ciril in Metod, prosita za nas!

Škofje so tudi izbrali predstavnike, ki jih bodo zastopali na raznih mednarodnih srečanjih.

RTV v službi ateizma

Predsednik verske komisije pri slovenskem izvršnem svetu Dušan Šinigoj je znova zavrnil zahtevo vernih občanov po verskih oddajah na RTV. O tem poroča „Delo“ takole (Ljubljana, 4. aprila 1981):

„Podobno je z zahtevami o vključevanju oddaj z versko vsebino v programe RTV, kar je bila ena izmed zahtev v javni razpravi o programih televizije in radia. Skupščina RTV je jasno odgovorila, da bi bile takšne oddaje naperjene proti

ustavnemu načelu ločitve cerkve in države. Nemogoče je pristati na predlog, da naj bi bil program RTV deljen na 'ateističnega' in 'teističnega', pri čemer bi bil torej eden namenjen neverujočim, drugi verujočim.“

Verni Slovenci vprašamo:

1. V imenu koga je skupščina RTV zavrnila zahtevo vernih: v imenu verne večine naroda ali v imenu zelo skromne manjšine ateistov?

2. Če je res, da bi verske oddaje tako zelo zamajale ustavno načelo o ločitvi Cerkve od države, kako je potem mogoče, da ima Cerkev v vseh demokracijah na svetu — tudi v tistih, kjer je ločena od države — prost dostop na RTV?

3. Zakaj ne bi smel biti en program namenjen verujočim, drug pa neverujočim, ko je vendar usoda slehernega programa takšna, da ga gleda en del občanov, drug del občanov pa takrat aparat zapre? In zakaj mora verna večina vsak dan gledati vesti iz življenja manjšinske ZK, ki jih prav nič ne zanimajo?

Umrli duhovnik Anton Karo

4. aprila je na Vranskem umrl Anton Karo, upokojeni semeniški spirital in častni kanonik. Rodil se je 1897, postal duhovnik 1922, bil kaplan v Soštanju, 1928 postal spirital v mariborskem bogoslovju, 1944 je bil pregnan na Hrvaško, od 45 do 52 kaplan pri sv. Magdaleni v Mariboru, od 1952 do 1963 spirital v ljubljanskem bogoslovju, 1963 se naselil na Vranskem in od tam pomagal v dušnem pastirstvu po farah naokrog.

1600-letnica I. carigrajskega koncila

Carigrajski patriarh Dimitrios I. je poslal svojim episkopom posebno okrožnico, v kateri jih obvešča o velikih slovesnostih, ki jih bo priredila pravoslavna Cerkev ob 1600-letnici 1. carigrajskega ekumenskega koncila (381). Osrednja slovesnost bo v Carigradu od 5. do 7. julija letos. Navzoči bodo najvišji poglavarji pravoslavnih skupnosti, zastopnik papeža in delegati drugih sestrskih Cerkev.

Ob tej slovesnosti bodo 150 koncilskih očetov, ki so se udeležili 2. carigrajskega koncila, razglasili za blažene. Slovesne akademije, ki jih bodo pravoslavni verniki priredili v Carigradu, bodo kasneje ponovili v pravoslavnem središču v Chambesju v Švici.

V spomin dveh velikih koncilov

Ob 1600-letnici carigrajskega koncila in 1550-letnici efeškega koncila

je papež Janez Pavel II. poslal vsem katoliškim škofovskim konferencam, patriarhatom in metropolitom pravoslavnih Cerkev posebno apostolsko pismo. V njem omenja, da se bodo teh dveh velikih dogodkov spomnili tudi v Rimu, kjer bodo na binkošti priredili dve proslavi. Ena bo v baziliki sv. Petra, druga isti dan popoldne pri Mariji Snežni. Prvi carigrajski koncil je 381 določil katoliško vero v Svetega Duha, efeški efeški koncil 431 pa je opredelil resnico o Marijinem božjem materinstvu.

Kongres o duhovnih poklicih

10. maja se je s slovesno mašo v baziliki sv. Petra, ki ji je predsedoval papež Janez Pavel II., začel svetovni kongres o duhovnih poklicih. Organizirala ga je kongregacija za katoliški pouk skupaj s kongregacijo za vzhodne Cerkev in kongregacijo za evangelizacijo narodov ob 18. svetovnem dnevu duhovnih poklicev. Organizacijsko je sodelovala tudi kongregacija za redovnike in

laiške inštitute.

Papež je v razgovoru poudaril, da je treba razviti pastoralo poklicev. Vprašanje poklicev je za Cerkev bistveno, saj je znamenje njene življenjskosti in pogoj za njeno rast.

Udeležencev kongresa je bilo 230 iz 80 držav. V okviru pripravljanih del na kongres so izdelali posebno delovno listino, ki je zbrala izkušnje 700 škofij z vsega sveta o delu za poklice. Slovensko Cerkev sta zastopala škof Lenič in župnik Lojze Uran.

Vernost Avstrijcev

Avstrijski univerzitetni profesor dr. Paul Zulehner je v svojih raziskavah o veri in verskem življenju Avstrijcev ugotovil, da se 84 Avstrijcev šteje za „religiozne“. Zulehner je nadaljeval študije avstrijskega Inštituta za cerkveno-družbeno raziskovanje, ki jih je 1970 pričel ta inštitut. Takrat jih je le 52 odstotkov Avstrijcev priznalo, da so verni.

Zulehner meni, da 51 odstotkov Avstrijcev ne bi izstopilo iz Cerkve, četudi se z njenim naukom ne bi več strinjali. Med življenjskimi vrednotami postavljajo Avstrijci na prvo mesto osebno svobodo, družinsko sožitje in spoštovanje pri soljudih.

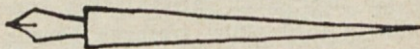
Pomoč sibirskim kristjanom

Vest o razmerah kristjanov, ki živijo v Sibiriji, je privedlo luksemburškega duhovnika Bernarda, da je z nekaterimi flamskimi dobrotniki zagotovil polurno oddajo verske vsebine na manilskem radiu Veritas za

Sibirijo. Dobil je duhovnika, ki je odšel v filipinsko glavno mesto in začel z lanskim 1. decembrom te oddaje. Filipinski kardinal Sin in tudi tamkajšnji duhovniki so mu zelo naklonjeni. Verske oddaje za Sibirijo so imenovali „Luč Življenja“. Prva poročila o poslušanju pravijo, da manilski radio v Sibiriji dobro slišijo. Oddaje so v ruščini. Verniki, ki obišejo kot turisti razne sibirske kraje, naj bi tamkajšnje verne ljudi, ki ne vedo za oddaje, opozorili nanje.

Poljski škof nezaželen v ČSSR

Dunajski in einsestädtski cerkveni časopis poročata, da so Herbertu Bednorzu, škofu iz Katowic na Poljskem, češkoslovaške obmejne oblasti vožnjo čez češkoslovaško ozemlje preprečila. Bednorza je povabila avstrijska škofija St. Pölten, da je na duhovniškem štud. zasedanju predaval o pastoralni delavcev in župnij. skupnosti. Ko se je s svojim tajnikom pripeljal do češkega mejnega prehoda, so mu cariniki uro in pol pregledovali prtljago. Nato so zahtevali še osebno preiskavo, kar pa je poljski škof zavrnil. Zaradi tega so mu češki carinski funkcionarji prepovedali vstop v ČSSR. Bednorz se je moral vrniti v Avstrijo in odpotovati domov z letalom. Njegov tajnik pa se je s škofovim avtom vrnil na Poljsko prek švedske.

SMEH OD DOMA (s stisnjenimi zobmi!)

Tisti, ki padejo z vrha, ponavadi obležijo v kakšni zlati jami.

V našem gospodarstvu čestokrat hudo varčujemo, da lahko potem kupimo, česar sploh ne potrebujemo.

Zadnjo besedo v podjetju ima vedno tisti, ki ima prvo.

Preden se odločite, da odprete usta, se prepričajte, ali vas nihče ne posluša.

Nekaterim ni dovolj, da povedo: oni želijo pripovedovati.

V nekaterih državah je delovni človek tako dragocen, da bi ga imeli najrajši zaklenjenega.

Nekateri bi sveto parolo „delu čast in oblast“ na vsak način razdelili: za ene „čast in oblast“, za druge pa „delo“.

Besede so temeljni kamen za zidanje gradov v oblake.

Naneslo je pač, da je bilo v neki deželi mnogo vil. Tistih pravih, zidanih, ne gozdnih bitij ali kmečkih za kidanje.

In naneslo je, da so bili tam tudi lastniki teh vil.

Prav tako je naneslo, da drugi pač niso imeli vil. In so leta in leta trdo delali, da bi jih pač tudi sami dobili. Kljub svojemu garanju pa niso opazili, da bi jim pač kaj na-

neslo. Pač pa je po njihovi zaslugi veseskozi nanašalo tistim prvim.

Našel sem skupni jezik s šefom: kadar on govori, jaz molčim.

Z zlatimi časi je tako, da so časi ostali, zlato je pa šlo.

Previdni ljudje mislijo s tujimi možgani.

Težko je glasno trkati na tapcirana vrata.

Delavski razred je sestavljen iz upravičeno bogatih, neupravičeno bogatih in revežev.

Pridnost si morda zasluži pohvalo, plačana je pa zelo slabo.

Nekatere reči niso vredne počenega groša. Zato jih plačujemo v dinarjih.

Denar odpira vrata in zapira usta.

Napihujejo se najbolj tisti, ki so znotraj votli.

Še vedno ne vem, kaj hočejo nekateri: boljši jutri ali dober danes.

Najtežji je boj mnenj s tistimi, ki mnenja sploh nimajo.

Nekateri samo dajejo nasvete, drugi jih samo poslušajo, vsi pa smo prepričani, da so jih oboji potrebni.

KJE JE KAJ

Leto 48

Julij 1981

UVODNIK	Razlomljeni kruh za novi svet (Fr. Bergant)	385
OB EVHARISTIČNEM KONGRESU	Iz osnovne teološke listine za evharistični kongres v Lurdu	389
	Od družinskega do evharističnega obeda (Vinko Škafar)	392
	Lurd v našem času	394
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Ob atentatu na svetega očeta	405
	Kardinal Višinski je odšel	408
CERKEV V SLOVENIJI	O položaju Cerkve v Jugoslaviji (Jugosl. škofovska konferenca)	411
	Popačena podoba vere in Cerkve v učbenikih v Sloveniji (Družina)	413
NAŠA VPRAŠANJA	Bog živi ves slovenski svet! (J. Vombergar)	416
	Nekdo, ki je naša neizbežnost (Al. Rebula)	419
	Pero in metla (Vinko Brumen)	422
LEPOSLOVJE	Pridi, Sveti Duh veselja! (Vladimir Kos) .	398
	Bog med vinskim trsjem (Jože Krivec) ...	399
	Naše pogansko mesto (Vladimir Kos)	404
	Iz dramskega poema Atlantski kresovi (France Papež)	433
	Oče Damijan (Wilhelm Hünermann)	434
ZA MLADINO V DRUŽINI	Zakon in družina (Marko Kremžar)	424
	Staranje zakoncev (Vital Vider)	426
	Skrivnost ljubezni (Slov. medšk. past. svet)	430
NOVICE	Med nami v Argentini	438
	Novice iz Slovenije	441
	Svetovne novice	445
HUMOR	Smeh od doma (s stisnjenimi zobmi!) ...	447

Malo za šalo, malo zares

Škot vpraša ženo pred poročnim potovanjem: „Ali poznaš razliko med avtobusom in taksijem?“

„Ne.“

„No, potem bova potovala z avtobusom.“

— — —

„No, si se že privadil boksu?“

„Že. Sedaj znam že jesti z levico, žvečiti z desno polovico čeljusti in brati z enim očesom.“

— — —

Polica j ustavi avtomobliista, ki

je peljal skozi rdečo luv.

„Kako se pišete?“

„Varsavaljbodensky.“

„Kako se pa to piše?“

„Z ipsilonom.“

— — —

Lovec pripoveduje: „V enem skoku sem bil na tigrovem hrbtu. Vzel sem nož in mu odrezal rep.“

„Zakaj pa rep? Zakaj pa ne glave?“

„Ker jo je odrezal že nekdo pred menoj.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijir* družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1981 je 200.000 pesov.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja in notranja oprema DŽ in BS: Stane Snoj.

DUHOVNO
ŽIVLJENJE
1 • 9 • 8 • 1